

YENİ BULUNAN II. OSMAN ADINA YAZILMIŞ BİR “ZAFER - NÂME”

Prof. Dr. YAŞAR YÜCEL

Kitâb-ı Müstetâb üzerinde çalışmaya başlayarak eseri yayımladıktan sonra*, tüm çalışma ve çabalarımızı, II. Osman dönemi üzerinde yoğunlaştırmıştık. Çünkü, Osmanlı devletinin çöküş döneminin başında bir reformcu hükümdar olarak karşımıza çıkan II. Osman'ın, Kitâb-ı Müstetâb'la kendisine sunulan reformcu önerilerden esinlendiğine kuvvetle inanmaktaydık. Bu düşünce ile birinci elden bir kaynağa ulaşma isteğini duymuştuk ve II. Osman dönemi olaylarını içeren, görgü tanığı birinin kaleminden çıkmış bir tarih eserinin mevcut olup olmadığını araştırmaya koyulduk. Böyle bir araştırmanın nedeni vardı. Daha geç dönemin yazarlarının beyanlarına kaynaklık etmiş, Osman'ın çağdaşı bir eserin olabileceğini tahmin etmekte idik. İstanbul ve diğer illerdeki kütüphanelerde uzun araştırmalar yaptık. Bu arada yakın meslektaşlarımız tarafından haberdar olduğumuz özel kitaplıkları da bir bir taradık. Uzun ve yorucu çalışmalarımız sırasında, iyi bir rastlantı sonucu elimize geçen bir yazma'yı okuyunca, tahminlerimizin doğru çıktığını sevinçle gördük.

İşte, bu makalemizde sözünü edeceğimiz “*Zafer-nâme-i Belâgat-unvân der Beyân-ı Gazavât-ı Sultan Osman Hân-ı Gâzi*” adlı yazma eser, tarafımızdan, Ankara'da özel bir kitaplıkta bulunmuştur. Özel bir kitaplıkta muhafaza edilmesi, bugüne değin bilim dünyasında bilinmemesinin tek nedeni olmuştur.

“Zafer-nâme” yi bulduktan sonra yaptığımız bibliyografik araştırmalar, bizi bu yapının tek nüsha olduğu sonucuna götürmüştür. Halen 94 varak olan yazma'nın bazı varaklarının kopmuş olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, sevinerek belirtelim ki, bu eksiklik yayına hazırlamakta olduğumuz eserin bütünlüğünü bozmamaktadır. Bu yazı, ileride tenkidli basımını sunacağımız eserin etraflı bir tanıtımıdır.

* *Osmanlı Devlet Düzenine Ait Metinler - I: Kitâb-ı Müstetâb*, Ankara 1974 (Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Yayınları, No: 216).

Eser, 15,5×23 cm. boyutlarında, kahverenkli meşin, miklepli ve şemseli, cetveli, orijinal cilde sahiptir. Baştarafı tezhiplidir. Her sayfa 13 satırı ihtiva etmektedir. Sayfa kenarları çerçvelidir. Filigransız Avrupa kağıdı üzerine 9×17 cm. boyutlarındaki alana siyah mürekkeple, nesih hattıyla yazılan metin, harekeli olup, âyetler ve hadisler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Başka hiçbir nüshasına rastlamadığımız eserin elimizdeki yazması, müellif hattıdır.

Eserin kime sunulduğu, müellif adı ve telif tarihi meselesine gelince; yazar, eserini kısa süre (1618-1622) iktidarda kalan reformcu Osmanlı padişahı II. Osman adına yazmış ve ona sunmuştur. Bu husus yazma'daki şu ifadeden anlaşılmaktadır: “Bu hakîrde ne iktidâr ola ki risâlemüz TUHFE-İ ŞÂHÎ olmağa SEZÂ ve IRÂZA-İ PÂDİŞAHÎ arz olunmağa revâ ola”¹. En son yaprakta geçen;

“Cihâd-ı a'zamun vasfın iderken Hâlisî benden,

Zihî gazâ ola tarihî oldum gaybdan mülhem”

beyiti², bize hem müellifin adını, hem de eserini düzenleme tarihini vermektedir. “Zihî gazâ” kelimeleri ebced ile 1030 tarihini karşılamaktadır. Müellif ayrıca, bu kelimelerin altına rakamla 1030 yazmıştır. Eserde müellif adı olarak Hâlisî geçmektedir. Belki de bu mahlâstır. Şimdilik bunu açıklamaktan yoksunuz. Kâtip Çelebi Keşfü'z - zünûn'da Kilârî Mehmed Efendi'nin Hotin seferine dair bir eser yazdığını kaydetmektedir. Bulduğumuz bu yazma, Kâtip Çelebi'nin sözünü ettiği yazma olabilir. Belki de Kilârî Mehmed Efendi, Hâlisî mahlâsını kullanmıştır. Ancak bu meseleler şimdilik daha bir süre soru olarak kalacak gibi görünmektedir.

Müellif ve Eserinin Değeri:

Kitabında ismini veya mahlâsını açıklayan müellifin hayatı hakkında yaptığımız biyografik araştırmalarda herhangi bir bilgiye rastlayamadık. Ancak eserin mukaddimesinde “hasbetenli'llâh” II. Osman'ın gazalarını yazmak istediğini beyan etmekte ve daha sonra yer yer âyet, hadis, hikmet ve darb-ı meselleri gayet ustalıkla kullanmaktadır. Türkçeleri yanında Farsça şiirlere de kitabında yer veren müellif, mensur kısımlarında başarılı bir dil kullanmaktadır.

¹ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 6b.

² Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 94b.

Bu yazış tarzı, yapıtın yazarının Enderun tahsili görmüş biri olduğu izlenimini vermektedir. Ayrıca müellifin, “Dârü’s-sa’âde Ağası Süleyman Ağa”nın admın her geçişinde, uzun uzadıya dualar etmesi ve ünvanlar kullanması anlamlıdır³. Hâlisî, Sadr-ı a’zamin adını bile sade bir şekilde anarken, Dârü’s-sa’âde Ağasından bu şekilde bahsetmesi, ona yakınlığının ya da tâbiyetinin bir işareti olabileceğini akla getirmektedir. Acaba kendisi, Bîrûn’da yararlı biri miydi?

Bulduğumuz bu Zafer - nâme’nin, XVII. yüzyıl Osmanlı tarihine ait çok önemli bir kaynak olduğunu iddia etmek yerinde olacaktır. Şöyle ki; eserin sunulduğu II. Osman ve devri, Osmanlı tarihinin çağdaş kaynak yönünden noksanlığı günümüze dek hissedilen bir dönemdir. Tarafımızdan ilk kez bilim dünyasına tanıtılmakta olan bu eser, sözüedilen dönemin Osmanlı siyâsî ve iç tarihi açısından önemli bir boşluğunu doldurmuş olacaktır. Bu eserin verdiği bilgilere, ortaya attığı meselelere değinmeden önce devrin olaylarını içeren kaynaklara kısa bir bakış yapmanın yararına inanıyoruz. Böylece yazmanın değeri daha açıklığa kavuşacaktır.

Bugüne dek araştırmacılar II. Osman ve devrinin siyasal ve iç tarih olaylarını incelerken⁴ muahhar kaynaklar olan Peçevî⁵, Kâtip Çelebi (Feleke’si)⁶ ve Naîma’yı⁷ tekrarlamaktan öteye gidememişlerdir. Tarafımızdan bilim dünyasının istifadesine sunulmuş olan “Kitâb-ı Müstetâb”⁸ II. Osman devrinin tek çağdaş kaynağı durumundaydı. Böylece, yeni bulduğumuz ve yayına hazırlamakta

³ Örneğin *Zafer - nâme*, vrk. 72 a: “...yevm-i mezbûrda Asumân-ı hünerin neyyir-i a’zamu Dârü’s-sa’âde Ağası Süleyman Ağa Hazretleri ve secâ’at-pîşe ve salâbetendişe Sadr-ı a’zam Hüseyin Paşa” denilmektedir. Yine 88b-89a’da Süleyman Ağa’dan şöyle sözedilmektedir: “...kîdvetü’l-havâs ve’l-mukarrîbîn, umdetü eshâbi’l-izz ve’t-temkîn, mu’temedü’l-mulûk ve’s-selâtîn, enisü’l-hazreti’l-aliiyeti’s-sultânîyye, celisü’d-devleti’s-sıyyeti’l-hakâniye, sâhibü’t-tedbir ve’l-firâse, mâlikü’l-akl ve’l-kıyâse Dârü’s-sa’âde Ağası Süleyman Ağa . . .”.

⁴ Örneğin bk. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* III/1, Ankara 1951, 132-151; Şinasi Altundağ, II. Osman maddesi. *İslâm Ansiklopedisi*; Shaw, Stanford J. *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey* I. Cambridge 1976, s. 192-193.

⁵ İbrahim Peçevî, *Tarih-i Peçevî* II., İstanbul 1283, s. 376-380.

⁶ Kâtip Çelebi, *Fezleke* I, II., İstanbul 1286/87, s. 403-412; 1-5.

⁷ Mustafa Naîma, *Tarih II.*, İstanbul 1280, s. 186.

⁸ Yaşar Yücel, *Osmanlı Devlet Düzenine Ait Metinler I: Kitâb-ı Müstetâb*, Ankara 1974.

olduğumuz Zafer - nâme, bu döneme ait ve devrin pâdişâhına sunulan ikinci çağdaş eser olmakta (ölümü meselesiyle ilgili Tuğî, Bostanzâde dışında)⁹ ve içeriği itibariyle de Kitâb-ı Müstetâb'ı tamamlamaktır. Bu görüşümüzü desteklemek ve yeni bulunan eserin değerini daha iyi ortaya koyabilmek açısından, Kitâb-ı Müstetâb'ın 1620'ler Türkiye'sinin durumuna dair verdiği bilgileri özetlemek gerekmektedir:

II. Osman (1618-1622) Osmanlı tahtına çıktığı sırada devlet ve toplum düzenindeki görünüm şöyleydi: Osmanlı devlet düzeni ve eski kanunlar bozulmuştu. Bunun esas nedeni, pâdişâh'ın otoritesinin zayıflaması ve parçalanmasıdır. Devletin ruhu sayılan pâdişâh otoritesini icraya eskiden yalnız vezir-i âzam, mutlak vekâleti ile haizdi, araya kimse giremezdi. Fakat şimdi, pâdişâh adına doğrudan doğruya emirler verilmeye başlanmıştır. Sorumsuz kimseler bu otoriteyi kendi şahsî çıkarlarına alet etmişlerdir. Rüşvet alarak memuriyetleri ve devlet gelirlerini bağışlamaya başlamışlardır. Yalnız *ehl-i örf* değil, *ulemâ* sınıfı bile iyiden iyiye rüşvete alışmıştır. Otoritenin zayıflamasında pâdişâhların devlet işlerine kayıtsızlığı da rol oynamıştır. Bu zayıflık ise eyâletlerdeki kargaşalığın başlıca kökenidir. Buralarda artık pâdişâh fermanına eskisi gibi aldırın yoktur. Kapıkullarının tahakkümü yüzünden eyâletlerin yöneticileri görev yapamaz hale gelmişlerdir. Devşirme - kul sistemi bozulmuştur. Reâyâ'nın askerî sınıfa girmiş olması bozukluğun başlıca sebebi olmuştur. III. Murad devrinden itibaren, reâyâ'nın silah taşımaması yasak eden, onların kapu - kulu olmasını veya doğrudan doğruya sipahî timârı almasını meneden kanunlara riayet edilmemeğe başlanmıştır. Neticede askerinin kalitesi düşmüş, disiplin bozulmuş, çiftçilerin topraklarını bırakmalarını, bu durum teşvik etmiştir. Levendler ve sekbanlar bunlar arasında türemiş, ekserisi celâlî olmuşlardır. Öyle ki, olur olmaz reâyâ bir çift öküzünü satıp, akça kuvveti ile kimi sipahî, kimi yeniçeri olup istedikleri dirliğe ve mansıba geçmişlerdir. Timârlı sipahî ordusu önemini kaybetmiştir. İmparatorluğun esas ordusunu

⁹ Yahya bin Mehmed Bostanzâde. *Vak'a-i Sultan Osman Han*. Süleymaniye Hâlet Ef. Ktp. 611; bu eserin neşri için bk. Örfan Şaik Gökyay, II. Sultan Osman'ın Şahadetî. *Atsız Armağanı*, İst. 1976, s. 187-256; Mithat Sertoğlu, Tuğî Tarihi. *İbret-nümâ*, II. Osman'ın Şahadetinden bahseder, *TTK Belleten* XI/43 (1947) s. 489-514; Hüseyin Tuğî. *Vak'a-i Sultan Osman Han*. *Fahir İz neşr.* TDAYB 1967 (1968) s. 119-164.

eyâletlerde timarlarında oturan sipahiler teşkil ederdi. Fakat şimdi saray halkı ve ekâbir, hükümet otoritesinin zayıflamasından istifade ederek timar ve zeametleri kendi tasarrufları altına geçirmişler ve böylece sipahî aileleri dirliksiz kalmışlardır. Bu durumda devlet, kapıkulunu çoğaltmak mecburiyetinde kalmış, bunlara ulûfe, maaş yetiştirmek zorlaşmış, merkezî hazinenin yükü fazlası ile artmış, mâli sıkıntı başgöstermiştir. Kapu - kulu devlete tahakküm eder olmuştur. Reâyâ asker olmaya özenince toprağını bırakmış, üretim düşmüştür.

Diğer taraftan bu torakların çoğu, *ekâbir* çiftlikleri haline gelmiştir. Reâyânın vergi yükü, merkezî hazinenin çoğalan masrafları nedeniyle arttırılmıştır. İltizam usûlü genişlediğinden suistimaller sebebiyle bu yük çekilmez hale gelmiştir. Bu sebepten reâyâ dağılmaya, toprağını bırakıp kaçmağa, levend, sekban olmağa veya eşkiyalığa başlamışlardır. Kudretli olanlar Rumeli'ye, İran'a ve Kırım'a kaçıp sığınmışlardır. Üsküdar'dan Bağdad'a ve Sivas cânibinden Erzurum ve Van'a varınca "kurâ ve mezâri" den ancak dörtte biri ma'mûr kalmıştır ¹⁰.

İşte iktidarının ikinci yılında II. Osman'a sunulan bir islâhat kitabı, "Kitâb - ı Müstebâb" da yer alan devletin görünümü bu idi. Osmanlı Devletindeki "tegayyür ve fesâdn" ilk belirtilerini doğru bir teşhis ile Kanûnî devrinde bulan yazar, II. Osman'ı adeta devlet düzeninde bir sıra reform yapmaya teşvik etmiştir.

Kitâb-ı Müstetâb'da askerlik düzenindeki bozukluk ve çöküşe ağırlık verildiği gözden kaçmamaktadır. Nitekim de II. Osman devrinde, geleneklere aykırı sayılan ve endişeyle karşılanan yenilik girişimlerinin ilki, askerlik alanında başlatılmıştır. Tanıtmakta olduğumuz Zafer - nâme'de pâdişâhın diğer bozukluklara da eğilmiş olduğu açıklığa kavuşmaktadır. Muahhar kaynaklardaki bilgiler II. Osman'ın tahta geçtiği sırada İran sorunu ile karşılaştığını göstermektedir. XVI. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan ve Osmanlı devletinin mâli olanaklarını büyük ölçüde sarsan bu dış sorunu, İran hükümdarı Şah I. Abbas ile anlaşma yaparak çözümlenmiştir ¹¹. Fakat, II. Osman devrinin esas dış sorunu olarak Lehistan ve Kazak meselesi ön plâna çıkmıştır. Uzun uğraşından sonra Osmanlı denetimine girmiş olan

¹⁰ Bk. *Kitâb-ı Müstetâb*, XXI-XXVI.

¹¹ Bk. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* III/1, s. 133; Halil Paşa maddesi. *İslâm Ansiklopedisi*.

Karadeniz'de çok düzenli yürütülen ticarî faaliyetler Kazakların ufak fakat hareket yeteneği yüksek savaş gemileri yüzünden ağır darbeler yemekte idi.

Lehistan ise, Osmanlılara dost görünmesine rağmen Kazakları desteklemekte, Eflâk ve Boğdan'ın işlerine müdahale etmekte idi¹².

İşte Hâlisî'nin H. 1030 tarihini taşıyan "Zafer - nâme"si, II. Osman'ın Lehistan ve Kazak meselesini halletmek için yaptığı seferi tüm yönleri ile anlatan, bilinen tek eserdir. Verdiği malûmatın tahlili, müellifin bizzat Lehistan seferine katıldığını ve yakın bir görgü tanığı olarak, seferin olgularını yansıttığını göstermektedir.

"Zafer - nâme"yi bir bakıma Lehistan seferinin günlüğü olarak da değerlendirebiliriz. Sefer kararı alınmasının nedenleri, yapılan hazırlıklar, pâdişâhın bizzat ordunun başında olarak 7 Cemaziyelâhir 1030/29 Nisan 1621'de İstanbul'dan hareketinden başlayarak¹³ Lehistanla yapılan barıştan¹⁴ sonra 23 Zi'l - kâ'de 1030/8 Ekim 1621'de Hotin önünden İstanbul'a doğru geriye dönüşüne değin geçen olaylar¹⁵ menzil - menzil günlük olarak verilmektedir.

"Zafer - nâme"nin içeriğini ve bu arada önemini yansıtmış olmak için yazmadan bazı örnek pasajlar sunmak istiyoruz:

Hâlisî Lehistan seferinin nedenini naklettiği bölümünde: "Bundan akdem Leh Kralı olanlar, saadetlü pâdişâh-ı âlem - penâh hazretlerinin ecdâd-ı izâm ve abâ-ı kirâmlarının zamân-ı saâdet - iktirânlarından berü, mün'akid ve müte'ahhid oldukları harâc ve virgülerin sâl-be sâl Südde-i seniyye-i siden - misâllerine irsâl ve isâl idegelüb, bermûcib-i ahdü peymân, emnü amân-ı sâhib - kirânilerinde âsûde - hâl ve şâdân olgelmîşleriken bundan akdem cennet - mekân, firdevs-âşiyân, garîk-i Rahman merhûm ve mağfûrunleh Sultan Ahmed Han - aleyhi'r - rahmet ve'r - rıdvân - zamanlarında, mahz-ı gurûr-ı delâlet ve ayn-ı şürûr-ı şeytânetleri hasebiyle, Kazak nâmında bir alay melâin-i dûzeh - mekîni, nice şayka-i felâket - garka ile Karadeniz Boğazına gönderüb, memâlik-i mahrûse-i hüsevânî muzâfâtundan bazı mahallere zarar u kûzend irişdürüb, hilâf-ı ahd u amân melâin-i mezbûrünün nakz-ı ahd ü peymânları zuhûr eylemiş idi.

¹² Bk. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* III/1, s. 133-134.

¹³ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 70a.

¹⁴ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 91a, b.

¹⁵ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 92b.

Merhûm ve mağfûrunleh hazretleri cezâ vü sezâların virmek kasdında iken ömürleri vefâ itmeyüb, bu dâr-ı gurûrdan serây-ı sürûra irtihâl eylemişlerdi. Bâdehu taht-ı ferrûh - baht-ı hilâfet ve evreng-i saâdet, ferheng-i saltanat, Sultan Osman Hân-ı bünyân hazretlerine müyesser oldukda, Leh-i düzeh-mekîn tarafından, ilçileri gelüb, memâlik-i mahmiye-i Osmânî ve mesâlik-i mahrûsa-i hâkânî'den min-bâd bir mahalle tarafımızdan zarâr ü küzend irişdürülmeyüb, âdet-i kadîme ve rüsûm-ı kadîmemiz üzre, sâl - be sâl harâc ve sâyir virgülerimiz, der-i devlete irsâl ve isâl eylemek şartıyla istimân eyledüklerinde, şürût-ı mezbûr üzre, müceddeden ahd ü peymân olunub, ellerine der-i devletten ahidnâme-i hümâyûn-ı meserret - makrûn verüldükten sonra habâset-i zâtiyeleri ve kabahat-ı cibillileri izâle olmayub girû memâlik-i mahrûse-i hüsrevânî muzâfâtından ba'zı mahallere teaddî ve teezzi üzre oldukları, Hüdâvendigâru celilî'l - iktidâr hazretlerinin mesâmi'i aliyye-i hüsrevânîlerine ilka olundukda gayret ü hamiyetleri mütehammil olmayub melâîn-i mezbûrünün güşmâli için mukaddemâ Özi muhafâzasında olan merhûm İskender Paşa'yı serdâr eyleyüb Rumeli ve Bosna eyâletlerinde vâki' bazı asâkir-i nusretmezâhir ile irsâl buyurmuşlar idi" diyerek olayları anlatmakta ve ve devamla: "5 Cemâziye'l - âhir 1030'da Kapudan Halil Paşa hazretleri nehr-i Tuna kenarından gelüb Pâdişâh-ı âlem - penâh hazretlerinin şeref-i dest - bûslarile müşerref olub sâlifü'z - zikr olan on sekiz pâre Kazak şaykaların iki yüz mikdârı Kazak-ı bedahlâk esirlerü getürüb pây-ı taht-ı felek - mikdârlarında nigunsâ eylemek ile müstehakk-ı inâyet-i şehriyârî ve müstevcib-i nüvâziş-i hazret-i kişver-küşâyî olmağın" diyerek devam eden yazar, "Ve Leh-i lâîn-i bed - a'mâl için her dem makâlleri bu idi ki Kral-ı Leh-i ber - geştehal, sâlis-i firavun-ı şeddâd ve sâlik-i mesâlik-i zulm u fesâd ve pir-ü Nemrûdû Ad'dür. . . ." diyerek "Leh-i lâîn-i düzehmekîn üzre sefer eylemek murad eylediler" demektedir¹⁶.

"Zafer - nâme"de daha sonra günlük bir kronolojik düzen içinde pâdişâhın karardan sonraki meşvereti, ordunun sefer hazırlıkları, tüm ülkedeki idarecilere sefer çağrısı yapılması ve sonuçları, ordunun pâdişâh yönetiminde İstanbul'dan hareketi, bu sırada

¹⁶ Bk. *Zafer - nâme*. vrk. 60a vd.

İstanbul'daki hava ¹⁷, Hotin'e kadar izlenen menziller ve konaklamalar, tâbi beğlerle olan ilişkiler ve Rumeli'deki yeni atamalar, sefer sırasında yapılan savaşlar, merkezî yönetimdeki yönetici değişiklikleri, askerî düzende yenileşme çabaları, Hotin'in muhasarası ve bu sırada cereyan eden olaylar ve nihayet Lehistanla anlaşarak İstanbul'a hareket gibi ana konular geniş bir şekilde yer almaktadır.

Bu kısa tanıtma yazısında, elimizdeki yazmayı ayrıntılı bir şekilde sunamayacağımız tabiidir. Ne var ki, bilim dünyası ve meslektaşlarımız, yakında üzerindeki çalışmalarımız sonuçlanınca basıma verilecek olan bu eser yayımlandığında, bütünüyle inceleme olanağına kavuşmuş olacaktırlar. Burada şunu söylemek istiyoruz:

Kişiliği, düşünceleri, askerî ve siyasî faaliyetleri hakkında son derece az bilgiye sahip olduğumuz II. Osman'ın daha iyi ve sağlıklı değerlendirilmesi bu yazmanın bulunması ile imkân dahiline girmiştir. Örneğin genç yaşına rağmen sefer sırasında yönetimde gösterdiği etkenliği şu kayıttan açıkça öğreniyoruz :

¹⁷ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 67b-68b: "...fermânu vâcibi'l-iz'ânları hemân sa'ât etrâf-ı memâlik-i Osmanî'de olan mir-i mirân-ı âli - şân ve eknâf-ı kalemler-i hakanîde olan ümerâ ve hükkâm-ı kavîyyü'l - erkâna çavûşân-ı divân-ı aliyin ile ahkâm-ı vâcibetü'l - ihtirâm gönderilmiş idi ki hâzır ve müheyyâ olub Nevruz-ı Sultânide Orduy-ı hümayûn-ı nusret - makrûn ve cünûd-ı zafer - nemûd-ı sa'âdetmerhûnlarına mülâki olalar. Şol dem ki, sultân-ı bahâr ve hakan-ı mürğ-i zâr vilâyet-i sebze - zâre vâli ve şehriyâr oldu, asâkir-i ezhâr ve nîze - dârân-ı eşçar âlem-i servin yeşil sancakların sahn-ı sebze - zâre ve kıl'a-i gühsâre diktiler, bahâdirân-ı nihâl-i gülün bazularında rengin siper ve nergislerin serlerinde miğfer-i zer ve benefşelerin omuzunda gürz-i girizân ve sahn-ı goncanın elinde nîze-i hûn - fişân ve sebzeler dahî harb ü kitâl için sittân-ı cân - sitân götürüb cünd-i giyâhun sipâh-ı bî - şümârı, asâkir-i nusret - şiârı ile sultân-ı bahârın taht-ı livây-ı adâlet ihtivâsına sâflar âreste eylediler. Şahların ordusuna döndi serâser-i sahn-ı bağ kim ağaçlar anda yer yer kurdular simin - otağ ânî ol bahâr-ı hüceste - âsârda sultân-ı feridûnsavlet, Keyhüsrev-i kavus - şevket, muzaffer-i âyin-i sâhib - kırân-ı rûy-i zemîn ve zi'l-luhhi rabbü'l-âlemin hazretleri bir düz-ı pırûz u sad-sa'âdetde, sa'âdetle pây-ı âsumân - fer - sâyin rikâb-ı zemîn - temkine basub ve himmet-ı bülend - cenâbî mânendi bir semend-i zaman - sür'ate süvâr olduğu hinde kös-i rihlet urulub ve sûrnây-ı azîmet urulub tâk-i çarh-ı enbusî sadâ ile dolub afâk-ı cihânı tutdı. Âfitâb-ı âlem - tâb gibi zerrîn ser - alemlerin ve kamer - peyker râyetlerin ucu evc-i âsumân - berrîne urûc idüb sipâh-ı kevâkib - aded ve asâkir-i gerdunmeâsir-i melâik - meded sokaklara dolub çarşuy-ı şehri İstanbul çûş u hurûş ile pür olub önce giden çavuş ve yasavulların avâzesi dervâze-i felekü'l-eflâke peyveste oldu...".

“Saâdetlü pâdişâh-ı cem - câh hazretleri Tuna suyunun öte tarafı ki Boğdan yakasıdır, geçmek murâd-ı şerifleri olmağın, bir Belgrad şaykasına süvâr olub, bir kaç def’a öte yakaya geçüb geldüklerinden sonra, otağ-ı gerdün - tâklarından birini dahi, cisr-i mezbûr üzerine kurub, gündüzlerde anda arâm ü kıyâm ve gicelerde, ol bir çetr-i felek - fersâhları ki cân-ı ten gibi kalb-i asker-i fevz-maserde vatan tutmuş idi, anda nevm ü niyâm iderlerdi. Ve zikr olunan çetr-i hümâyûnun içinde ayyukâ peyveste bir kûh-ı pür-şükûh vâki’ olmuş idi ki kûh-ı Kaf yanında hurdek-i hakîr ve Cebel-i Elburuz katında ceviz-i sagîr idi. Ol kûh-ı vâlânın fevkinde bir kasr-ı bâlâ ve ol kasr-ı nâdiretü’l - asr içinde bir taht-ı rânâ kurulmuş idi ki çeşm-i felek nazîrin ve dîde-i melek adîlin görme-miş idi, ol taht-ı rânâ üzre cülûs edüb, gün gibi her cânibe nazar-endâz ve sevr gibi her tarafa gerden - efrâz olub, ictinâ - yı asâkir-i düşmen - peygâr ve itmâm-ı cisr-i gerdun - tâk-ı üstüvâre nâzir idi”¹⁸.

Diğer taraftan metinde geçen “Ol hîn-i meymenet - karinde, saâdetlü pâdişâh-ı âlempenâh hazretleri, vüzerâ - yı devlet-i aliyye ve vükelâ - yı saltanat-ı celîlelerün, huzûr-ı müstevcibü’s sürûrlarına dâvet idüb, emr-i seferi müşavere eylediler”¹⁹ kaydı yine genç pâdişâhın kişiliğe ve iyi bir devlet adamında olması gereken bir özelliğe sahip bulunduğunu göstermektedir.

“Zafer - nâme”de II. Osman devrinin merkez ve taşra yöneticileri arasında: Vezîr-i âzam Hüseyin Paşa, Vezir Kapudan-ı Derya Halil Paşa (I. Ahmed döneminde Vezîr-i Âzam), Dârü’s - saâde Ağası Süleyman Ağa, Başdefterdar Abdülbâki Paşa, Yeniçeri Ağası Mustafa, Diyarbakır Beylerbeyi Dilâver Paşa (sefer sırasında vezîr-i âzamlığa atanıyor), Anadolu Beylerbeyi Hasan Paşa, Erzurum Beylerbeyi Yusuf Paşa, Dilâver Paşa’dan sonraki Diyarbakır Beylerbeyi olan Süleyman Paşa, Budin Beylerbeyi Karakaş Mehmed Paşa, Özi (Silistre) Beylerbeyi Kantemir Beğ, Özi Muhafızı İskender Paşa, bunun ölümünden sonraki Özi Muhafızı Hüseyin Paşa, Selânik Beyi Abdülkerim Paşa, Doğancı Ali Paşa, Nogay Paşa, İlbasanî Hasan Paşa, Aydın Bey, Vezîr-i Âzam Hüseyin Paşa’nın Delibaşısı Durmuş, Boğdan Beyi İstefan, Boğdan Beyi Aleksandr, Tatar Hanı ve ve-

¹⁸ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 78a, b.

¹⁹ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 66a, b.

ziri Timur Mirza, Erdel Hakimi Betlengabor adları geçmektedir²⁰. Bostanzâde ve Tuğî ile muahhar kaynaklarda çoğunun ismi geçen bu tarihî şahsiyetler hakkında Zafer - nâme'de geçen kayıtlar çağdaş bir gözlemciye ait olduğu için son derece önemlidir.

Zafer - nâme'nin şimdiye değin değindiğimiz önemli taraflarının yanı sıra belki de en dikkate değer özelliği, *Kitâb-ı Müstetâb*'la II. Osman'a sunulan reformcu önerilerin bu padişah tarafından uygulanmaya başlandığını ispatlamasıdır.

Bu görüşümüzü doğrulayan ve askerî düzende başlatılan reformlara dair bazı örnek pasajları aktarmak herhalde yararlı olacaktır:

“Ba'dehû sa'âdetlü Hüdâvendigâr-ı nigû - sâr hazretlerinin fermân-ı kadr - tüvânları şöyle vârid oldu ki tevâif-i yeniçeriyân bir meydâne nişân vaz' olunub kavâid-i tüfeng - endâzi ve levâzım-ı düşmen - güdâzında arz-ı hüner eyleyeler. Ferman-ı Hüdâvendigâr üzre Tunca nam nehr-i azîmün öte yakasında nişânlar dikilüb Yeniçeriler Ağası ve Turnacı - başı ve onbaşılar ile cemî'an yeniçeriyân cem' olub, mesâf-ı kûh-ı Kaf gibi sâf ender sâf dizilüb ol merdân-ı rezm - perdâz ve dilîrân-ı adüv - güdâze tüfengler attırub nişânlar urdırmışlar idi”²¹.

“..... Hüdâvendigâr-ı celilü'l - iktidâr hazretleri ummân-ı ihsâniyi cûş ve bihâr-ı atafı hurûş idüb tevâif-i yeniçeriyâna in'am ü ihsân eylemek murâd-ı şerifleri olmağın hızâne-i âmire önünde

²⁰ Örneğin *Zafer - nâme*, vrk. 9a, b, 64b, 80a'da Kapudan Halil Paşa; vrk. 12 b'de Diyarbakır Beylerbeyisi Dilâver Paşa; vrk. 13 b'de Erdel hâkimi Betlengabor; vrk. 14 b, 81 a, 88 b'de Sadr-ı a'zam Hüseyin Paşa; 19 a'da Çerkes Hüseyin Paşa; 27 a'da Anadolu Beylerbeyisi Hasan Paşa; 33 b, 46 a'da Diyarbakır Beylerbeyisi Dilâver Paşa; 45 a, 88 b'de Kantemir; 46 b'de Özi muhâfazasında olan merhûm İskender Paşa; 72 a'da Süleyman Ağa; 64 a'da Mustafa Paşa; 75 b'de Selânik Beyi Abdülkerim Paşa; 76 a'da Vezir-i a'zam Hüseyin Paşa'nın Deli - başısı Durmuş; 88 b'de Süleyman Ağa adları geçmekte ve bu kişilerin faaliyetlerinden sözedilmektedir.

Bir örnek olmak üzere Erdel hâkimi hakkında anlatılanlar aynen aşağıya alınmıştır: “...Erdel hâkimi olan Betlengabor'dan mektuplar gelüb mazmûn-ı nusret - makrûnunda Nemçe Kralı dahî hufyeten Leh-i lâin-i düzeh - mekîne yardım için bir mikdâr küffâr göndermiş, haber alduğumda ardlarınca irişüb cümlesin kılıçdan geçirdim, hâliyâ alınan sancakları ve kesilen başları sa'âdetlü Pâdişâhımın huzûr-ı sa'âdetlerine gönderdim deyü arz-ı hidmet ve inhây-ı ubudiyyet eylemiş, fi'l-vâki' rûz-ı mezbûrda zikr olan sancaklar ve başlar getirülüb pây-i taht-ı felek - mikdârlarında nigunsâr oldu..”.

²¹ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 73b-74a.

sâyebânlar kurulub vüzerâ-i izâm ve vükelâ-i kirâm ve defterân ve kâtibân ve bi'l - cümle erbâb-ı Divân ve hüddâm-ı erkân yerli yerinde kıyâm gösterdiklerinden sonra mecmû'-ı yeniçeriyân ummân-ı bî - pâyân gibi mevc mevc gelüb avâtuf-ı aliyye-i hüsrevânî, in'am-ı celîle-i hidivâniye nâzır ve hâzır olub dört gün bölük bölük esâmileri okunub ihsân-ı pâdişâhî ile mesrûr ve eltâf-ı sultânî ile mecbûr olduktan sonra birer birer huzûr-ı hüdâvendigârî önünden güzâr itdirülüb devâm-ı devlet-i pâdişâhî ve kıyâm-ı haşmet-i şehinşâhî ediyyesine müdâvim olmuşlar idi”.

“..... yeniçeri tayfasına in'âmü ihsân bezl olundukta cenâb-ı saltanat - meâbları ol köşk üzerinde câlis olub, huzûr-ı hümayûnlarından geçen yeniçeriyi birer birer şumâr iderdi. Üç gün tamam olduktan sonra, yeniçeri tayfası dahi temâm olub ba'dehû sipâh-ı silâhdar ve muhassıl-ı kelâm altı bölük halkına dahi tenbih olundu ki, onlar dahi yeniçeri tayfasına her ne vechile virildi ise onlar dahi ol vechile gelüb inâyât-ı hurşid - nişâne mazhar olalar”²².

Yine hükümdarın reâyâ'nın korunmasına dair aldığı önlemlerle ilgili şu pasaj da ilgi çekicidir:

“Mesken-i mesâkin-i gurâbâ ve mükemmin-i emâkin-i fukarâ ve ehl-i kurâdan, mürûr iden asker-i mensûr, cünûd-ı mevfur, hilâf-ı şer ü kânûn ve mugâyir-i emr-i hümayûn, ednâ vü a'lâ ve bây ü tüvânâya ale'l husûs zaif ve merd-i nahife zulmü teaddî ve cevru teezzi etmeyüb herkes eyyâm-ı devlet-i ebed-makrûn ve hengâm-ı saâdet-i mâdilet - meşhûnunda âsûde - hâl ve mürefehül - bâl olalar. Şöyle ki, zulmen ve gadren reâyâ ve berâyâdan fuzûlî bir şeyi alunmuş ola muhkem haklarından gelünib cezâ ve sezâsun vereler, diyû fermân-ı şeriflerin sâdır olmağın bu husus için etrâf-ü eknâfe âdemler gönderildikten sonra irtesi gün Yayla - çayırı nâm menzile nüzûl olunmuş idi. Vezîr-i âzam hazretleri, yüz mikdarı âdem ile hufyeten kalkub ilgâr edüb, girû konak ki, Uzun Ali Çayırı demekle ma'rûfdur, varduklarında, fermân-ı kadr-i tuvân-ı hâkânî ve emr-i cereyân-ı sultânîye mugâyır vâz irtikâb eyleyen eşirrâya mûcib-i ibret, sebeb-i nasihat için, birkaçına muhkem darbu let idüb, bir nicesinün dahi boyunların urub fermân-ı hüdâvendigârîyi icrâ eylediler”²³.

²² Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 80^a,^b - 81^a,^b.

²³ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 77a-b.

Yukarıda sunduğumuz örnek pasajlarda yer alan bilgiler II. Osman'ın reformist anlayışını anlamlı biçimde vurgulamaktadır, kanısındayız. Bunların daha geniş yorum ve değerlendirilmesi makalemizin dışında olduğundan, şimdilik bu kadarla yetiniyoruz.

“Zafer - nâme”de yer alan bir çok kayıt II. Osman'ın gençliğine ve tecrübesinin azlığına rağmen merkez ve taşra yönetiminde düzenlemeye gitmek istediğini vurgulamaktadır. Örneğin sefere çıkışını anlatan bölümden, onun devletin bütün kurumlarına hâkim olma isteğini kolayca anlayabiliyoruz. Ordunun İstanbul'dan ayrılışında pâdişâhın kimlerle birlikte olduğu şöyle anlatılıyor: “... sâir vüzerâ ve mîr-i mirân ve eshâb-ı menâsıb-ı Divân-ı aliyin - âşiyân, Hâssa-i cenâb-ı sa'âdetlerinin hâce-i fazilet - şî'ârları ve Şeyhül'l - islâm-ı şer'îat - desârları ve altı bölük ağaları ve Yeniçeri Ağası ve sâir tevâif-i sipâh ve yeniçeriyân ve çaşnigîrân ve müteferrikân ve çavûşân ve topçuyân ve cebeciyân ve bi'l - cümle birden bine ve binden yüz bine varınca ulûfe ve timâr ve zeâmete mutasarıf olan asker-i bi - şumâr ve cünûd-ı nusret - nümûd-ı yemîn ü yesâr ile sene-i mezbûr Cemâziye'l - âhiresinin on altıncı gününde Dârü's - saltanati'l - aliyye-i mahmiyye-i Kostantuniyye'den kalkub Davud Paşa nâm menzile nüzûl eylemişlerdi”²⁴.

Bu tasvir, Osmanlı ordusunun XVI. yüzyılın ortalarındaki bir seferinin azametini ve düzenini anımsatmaktadır. Genç Osman, bilindiği gibi devlet düzenini “ecdâd-ı izâmları aşırında”ki duruma getirmek isteyen bir Osmanlı pâdişâhıdır. *Zafer - nâme*'de bu istek ve hava yansıtılmak istenmektedir.

Ancak böylesine düzenle ve büyük bir ordu ile Lehistan seferini düzenleyen Osman'ın devamlı yeniçerileri kontrol etmeye çalıştığını, yukarıda verdiğimiz örnekler göstermektedir. *Zafer - nâme*'nin genel havası, Osman'ın büyük bir zafer kazandığı şeklindedir. Diğer kaynaklardan da biliyoruz, genç pâdişâh İstanbul'a böyle bir görüntü yaratan büyük bir alayla girmiştir. Fakat gerçekte yeniçerilerin düzenliliğinin büyük bir zaferi engellediğini, yine kaynaklar haber veriyor. Nitekim, açıkça olmasa bile bunu *Zafer - nâme*'nin satırları arasında da okumak mümkündür. Örneğin: “...ibtidâ Rum - ili kolu yürüyüş idüb birkaç tabiyesin aldıkları hinde cümlesi kabza-i fethe getirü-

²⁴ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 70b-71a.

lürdü ve ol mahalde şîrân-ı kitâl mâl-i ganâime iştigâl idüb gubâr-ı ihmâli ayn-ı imhâllerine ihtihâl itmiş bulundular:

Ne denlü cehd kılsan bir murâda
Nasib olmaz mukadderden ziyâde

Yohsa ahz ü esîr olan küffârdan ceng - i mezbûr ahvâli istifsâr olunduğda eğer bir mikdâr dahî ceng ve peykâr ve ikdâm - ı kârzâr olunub mâl-i ganâime mukayyed olunmasa cümlemüz taburu birağub dağ ve kühsâra firâr ve terk-i dâr ü diyâr itmemüz mukarrer idi deyü ihbar eylemişlerdi” denilmektedir²⁵. Büyük bir zafer kazandığı iddiasında olan, ya da daha doğru bir deyişle böyle görünmek gereğini duyan, ama aslında “ecdâd - izâmıların asrı”nı özleyen bir pâdişâha sunulan bir eserde, elbetteki bazı şeyler açıklıkla değil, satırlar arasında anlatılmak istenecekti. Bu nedenle, II. Osman’ın Lehistan seferinden döndükten sonra İstanbul’da yeniçeriler tarafından öldürülmesi (1622) nedenleri de, dikkatli bir inceleme sonucu *Zafer - nâme*’den çıkarılabilir. İşte bütün bu anlattıklarımızdan dolayı, *Zafer - nâme*’nin bir an önce yayımı, kanımızca Osmanlı tarihine önemli bir katkı olacaktır.

Açıklanması gereken bir başka mesele de şudur: Acaba, genel hatları ile tanıtmaya çalıştığımız ve II. Osman dönemi olayları için şimdilik orijinal tek kaynak olan bu *Zafer - nâme*, daha sonraki tarihçiler tarafından görülmüş ve kullanılmış mıdır?

Bu konuda yaptığımız tahlilî bir inceleme sonucu, araştırmacılar tarafından bugüne kadar bilinmeyen yeni bir gerçeğe karşı karşıya geldik. Bu da XVII. yüzyılın bilim adamı ve tarihçisi olan Kâtip Çelebi’nin *Fezleke*’sini kaleme alırken Hâlisî’nin *Zafer - nâme*’sini görmüş olmasıdır. Kâtip Çelebi’nin *Fezleke*’de (I. cild, s. 403-412 ve II. cild, s.1-5) II. Osman’ın Lehistan seferine ilişkin verdiği bilgiler, *Zafer - nâmenin* çok kısa bir özeti niteliğindedir. Kâtip Çelebi’nin Hâlisî’yi görmüş ve olayları onun eserinden özetlemiş olduğu öylesine açıktır ki, ilgili bölümde verdiği bilgileri, “*bu tarihe zîhî gazâ denildi*” diye bitirmektedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi “zîhî gazâ” kelimeleri ebced hesabı ile 1030 tarihine tekâbüll etmektedir ve Hâlisî, eserini bu kelimeleri içeren bir manzume ile sonuçlandırmıştır. Böylece

²⁵ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 40a,b.

Kâtip Çelebi'nin *Fezleke*'sine kaynaklık etmiş eserler arasına, şimdiye kadar bilinmeyen Hâlisî'nin *Zafer - nâme*'si de katılmış olmaktadır²⁶.

Zafer - nâme'de kullanılan yazı dili ve imlâ özellikleri hakkında da şunlar söylenebilir: Elimizdeki yazma metni, Orta Osmanlıca ile kaleme alınmıştır. Bilindiği gibi, Eski Osmanlıca üzerinde Türkolojide pek çok çalışma olmasına karşılık, Orta Osmanlıca üzerinde pek az durulmuştur. Son yıllarda (Örneğin Hazai gibi) bir takım araştırmacıların bu konuda yaptıkları çalışmalar henüz yeterli düzeye ulaşmamış görünüyor. Orta nesirle yazılmış olan elimizdeki yazma metni, manzum ve mensur bir örgü içerisindedir. Burada da ilgi çekici nokta, manzumelerin (beyit, kıt'a, manzume, rubaî v. b.) metinden daha sade bir dille kaleme alınmış olmasıdır. Divân Edebiyatı örgüsü içerisinde yazılan bu sade dilli şiirler, edebî yönden genellikle zayıftır.

Yazarın mensur kısımdaki başarısını bu bölümlerde pek göremiyoruz. Konu ile ilgili Türkçe manzumeler, irticalen söylenmiş izlenimini uyandırmaktadır. Farsça yazılan şiirler ise, yukarıda da değindiğimiz gibi, yazarın belli bir eğitimden geçtiğini gösteriyor.

Yazma metninin dil özellikleri, Hâlisî'nin kişiliğine ışık tutacak niteliktedir. Bugün Anadolu ağızlarında gördüğümüz birtakım çekimli şekiller ve sözlerin kullanıldığı dikkat çekmektedir. "*Ahşam irişmeğin evvel asâkir-i tarafeyn misâl-i bahreyn birbiriyle ceng iderek ayrılıb*" örneğinde gördüğümüz "*ahşam irişmeğin evvel*" deyişi "*akşam erişmeden önce*" yerine kullanılmıştır ve bu Anadolu ağızlarının bir özelliğidir. Yine, TDK Tarama Sözlüğü'nde bulamadığımız *ılgar* sözcüğü, TDK Derleme Sözlüğü'nde özellikle Batı Anadolu'da kullanılan "hızlı, çabuk" anlamına gelen bir sözcüktür.

Gerek dil özellikleri, gerek Divân şiiri özelliklerini taşıyan ve irticalen söylenmiş izlenimini veren manzumelerin havası bize, Hâlisî'nin geçliğini Anadolu'da geçirmiş olabileceği izlenimini vermektedir.

²⁶ Diğer kaynaklar için bk. Bekir Kütükoğlu, *Kâtip Çelebi'nin Fezleke'sinin Kaynakları*. İstanbul 1974.

وَأَوْلِيكَ هُمُ الْفَائِزُونَ أَمْرٌ جَلِيلٌ الْقَدْرِ نِيكَ
 مَدْبُرٌ لِرَبِّكَ رِضْوَانُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ●
 سَبَبٌ تَأْلِيفِ ظَفَرِ نَامَهُ بِلَاغَتْ عُنْوَانِ دَرَسِيَّانِ
 غَنَرَوَاتِ سُلْطَانِ عُمَانَ خَانَ غَارِي رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ
 سَبَبٌ تَحْرِيرِ أَجْمَالِ جَمِيلٍ ● وَبَاعِثِ تَشْطِيرِ مَقَالَةٍ
 جَزِيلٍ ● أَوْلَادُ رُكْبَةٍ بَوْمُسْتَمْدِحِ قِصْرِ وَفَقِيرِ تَقْصِيرِ
 وَأَنَّ جَوَانِي ● وَهَنَكَا مِ غَنَفَوَانِيْدَهُ إِلَى هَذَا الْآنِ انْتِسَابِ
 أَفَاضِلِ وَأَكْتِسَابِ فَضَائِلِ ● أَيَدُوبِ فِكْرِ بَكْرِهِ فَتْحِ
 مَغَالِقِ أَبْوَابِ عُلُومِ ● وَجِدِّ وَجَهْدِ مَحَلِّ مَقَاعِدِ اسْتِبْطَائِ
 فَهْمِ ● وَأَنْبِيَسِ خُلُوقِ رَسَائِلِ وَكِتَابِ ● وَجَلِيسِ
 هَمْصُكْتِمِ مَسَائِلِ بِرُصُوبِ ● أَيَدِي زِيورِ حَلِّ مَحْذَرَاتِ
 حُسْنِ خِطَابِ ● وَزِينَتِ كِلَلِ هَرِيسِ رِجْوَابِ كِهْ
 جَوَاهِرِ بَرَاعَتِ الْفَاطِظِ وَعِبَارَتِ ● وَزَوَاهِرِ ضَبَاغَتِ

يَعْضُ عَلَى النَّاسِ الرُّصُورَ كَمَا تِي وَجُوهُ اسْتِحْسَانِ
 أَوْزَرَهُ نَصُورًا يَدُوبُ بَادَا إِلَيْهِ حَسَدٌ وَغَيْبَتِ سِهَامِنَهُ
 وَاقِعَ أُولُورِ الرِّسَاتِ أَوْزَرَهُ أُولُورَسُدُ هَرِّ لِسَانِ دَنْ
 شِمٌ وَوَقْدُ مَقَرَّرِ رُزْهَاتٍ وَلِكِنْ مَدَّتِي بِأَكْلِ نَسِيمِ
 مَضْمُونِي أَوْزَرَهُ نَاطِرِي دَنْ مَا مَوْلَا ذِكْرَهُ بِوَقِيلِ الْبِضَاعَةِ
 كَمَا بَنِي صَدْفٍ مَنَزَلَهُ نَزِيلِ يَدُوبٍ مَقْصُودِ بِالذَّاتِ أَوْلَانِ
 دَرِشَا هَوَارِ نَامِ نَائِي خُدَا وَنِدَا كَارِي شَرَفِي إِلَيْهِ مَقَا
 تَحْسِينُهُ فَرِينِ يَوْمِ تَرْكِهِ وَبُوحِ قَبْرِهِ نَهْ اِقْدَارِ أَوْلِهِ كِهْ
 رَسَالَهُ مَنَزَحْفَهُ شَاهِي أَوْلَمَغُهُ سَنَا وَعَمْرَا ضَهْ
 بِإِدْشَاهِي عَرْضِ أَوْلَمَغُهُ رَوَا أَوْلَاهُ لُجْجَهُ حَقْفَةُ الْعَيْسِ
 حَقِيقِ نَكْتَهُ مَعْلُومِ دَرِّ هَمَّا لَكِنْ هَرِّ عَيْبِ كِهْ سُلْطَانِ بَهْ بَسِينِ دَرِّ
 هَمَزَتِ فُحُواسِنَهُ عَنِّ أَوْلُوبِ هَرَادِ اِلْدَمِ هَمَّا بُوْقَبَهُ زَبْرِ حَبْدِ
 رَنْدِ بِي عَمَادِ وَسِرَاجِهِ بِنِشْ كُونِ بِي بُنْيَادِ دَهْ سَعَادِ نَلُو

كجدي برون بعدہ جناب جلالت ماب و معديت
 نصاب كرى دخی ماه مزبورك اوبجی كونسكه
 يوم الجمعا در دولت و اقبال و سعادت و اجلال
 ايله ايسا فحی نام منزلدن رخت ایدوب نهر طونه
 اونه یقه سنده واقع جسر صغیر کجوب بیگی کوی
 نام قریه قریب بر صحرای بی پایان و وادی
 بهشت نشانه نزول ایدوب عساکر اسلام ظفر
 ارتسام کترهم الله تعالی الی یوم القیام
 دخی عادت معروفه و قاعده مالوفه لری اوزره
 قوللو قوللرندن قرار ایلد کدن صکره ماه من بورك
 اون ایکنجی کونی که یوم الاحد در طر زلف شب تار
 عارض سیننهار دن تازمار و غر غرای صبح
 تابدان دلداری اشکار اولدی ناکاه و ریحیل

دُسْتُورِ بِي عَدِيلِ قُبُورِ آن خَلِيلِ يَا سَاحِصَ نَمْرِ
 دُونِ نَمَائِ هَمایِ هَمایِ نَمایِ هَمایِ نَمایِ
 وَغَرِ بَسْتَانِ کِه نَهَنکَانِ دَرِ یایِ شَجَاعَتِ وَ یَلِنکَانِ
 بَیْشَه زَارِ شَهَامَلِرُ دَرِ دُونِ نَمَائِ هَمایِ نَمایِ
 سَا بَهَادِرِ آن دِلِیْرِ وَ دِلِ آن دُشْمَنِ کُیْرِ
 کَلُوبِ سَعَادَتِ بِلِو یَا دِشَاهِ عَالَمِنَا هَه عَادِ بَیْشَه
 کُوشِ کِنْدَه اَیَلِرِ کُوشِ تَرُوبِ دَسْتِ بُو سِ خَدَاوندِ
 ایلَه مَشْرِفِ کَا مَکَارِ اُولَدِ قَدَنِ صُکْرِ اِعَانَتِ حَضَرِ
 جَبَّارِ وَ مُعْجَزَاتِ رَسُولِ خَمَّازِ وَ اَبَامِ نَصْرَتِ
 خَدَاوندِ کَارِ قُوئیِ اَلْاِقْدَارِ ایلَه قَه دَکْرِ بُو غَا زَنْدِ
 فِرَاقِ بَدِ اَخْلَاقِ مَلَاعِیْنِ بِي مِیْسَاقِ ایلَه جَبْکُ وَ بَیْکَانِ
 وَ رَزْمِ کَارِ زَارِ ایدِ وَ بِنِیْسَابِ ایلَه المَلِکِ الْاَکْبَرِ
 مَنصُورِ وَ مَظْفَرِ اُولَدِ وَ غَدَنِ غَرَقِ کَرِ دَابِ اِنْفِرَافِ

خَلَعَتْ مُورِثُ الْبَهْمَةِ إِلَهَ عَالِي قَدَرٍ وَارْجَمَتْ يَوْمَ دِيلِ
 الْأَمَلِاقِ بِنِي دَخِي الَّتِي بِيكَ مِقْدَارِي مُسَلِّحٌ وَمُكَلَّلٌ عَسَاكِرِي
 فَوْزِ مَظَاهِرِ إِلَهٍ كَلُوبٌ أَوْلَادِي سَعَادَتُلُو بِأَدِشَاهُ
 الْأَبْلَسِينَ كَوَسْتَرٍ دُكْدَنُ صُكْرٍ أَوْلَ سَبِيلِ بُوَيَانَ دَخِي
 دَاخِلُ تَمَانَ بِي كِرَانَ أَوْلَدِي ● أَوْلَ حِينِ مَيْمَنَتِ قَرِينَةٍ
 أَرْدَلِ حَاكِمِي أَوْلَانَ يَسْلِينُ غَارِ بُوَرْدَنِ مَكُوبِلَرِ كَلُوبِ
 مَضْمُونِ نَصْرَتِ مَقْرُونِ سِدِّ نَجْهَ قِرَالِي دَخِي خُفِيَّةً
 لَيْبُهُ لَعِينِ دُوزَخِ مَكِينُهُ يَارْدُ فَرَايَجُونِ بِرِ مِقْدَارِ
 كُفَارِ كُونْدَرِ مَشْرِ خَبْرِ الْكَدِ وَعَنْ أَرْدَلِ زَنْدِ اِبْرِي
 جُمْلَهُ سِنِّي قَلْبِي دَنْ كُورْدُ فَرِحَالِي السَّانِ سَبْجَاهِلِي
 وَكَسِيلَانَ بَاشَلَرِي سَعَادَتُلُو بِأَدِشَاهُكَ حَضُورِ
 سَعَادَتُلِينِيهِ لُونْدَرْدَمِ دِي وَعَرْضِ حِدْمَتِ ● وَ
 أَنْهَائِي عُبُودِيَّتِ الْبَلَشِ فِي الْوَأَقَعِ رُوزِ مَرِ بُوَرْدَةٍ ذِكْرِ

نِتَابٌ وَأَفْرَزُ أَوْلِيَّوْبِ أَوْزَى مُحَافِظَهٗ سِنْدُ أَوْلَانِ
 حُسَيْنِ يَا سَا أَوْزِ رِيَهٗ كُونْدِرْمَشْدُرْدِ بُوخْبِرِ وَبِرْمَشْرِ
 ایدی اول حالده حضرت خداوندگار نیکو کار
 بویله رای ایندیلر که مشار الیه حضرت علی بنی
 ملا عین من بورین دن حین دار واکاه وکفار
 کمر اهل وجود خبات اودلرین خراب و تباه
 ایلک ایچون حاجی کی ناوبهاری پیچه جود
 ظفر نمود ایله اول طرفه کوندرمشدر ایدی بیت
 غافل اوله مکر دشمنان ایاکان عطا
 قوسون دیرسک وجود یا کله کرد خطا
 روز من بورتک اوچنجی کونیکه بومر الاشین در
 اوزی محافظه سنده اولان مشار الیه حسین
 یاسا طرفین تکرار ایکی دل کتور یلوب افکار

خود حسن پاشا در اول بر پهلوان	
دین هوادار بدر اول جایک سوار	
بیچه کز کفاری آتش نار و مار	
غاز بدر اول امی پهلوان ای جنگ جو	
هم بلند رزم جو هم شیر خو	
<p> بیشه و غانک شیرازی و سخن کارزارک جایک سوار ای اناطولی بکتر بکسی حسن پاشای نبرد پیشه و صلابت اندیشه در که لال و جال مالک وان سیم سمند غازیان ایله خراب و ویران او لوب سنج سس وسزاوار برید سس ایله متاع شجاعت به بازار کار زارد ه بیع من نرید اولدقن کالای سرور لکی سر مایه شمشیر ایله ال ملک بری و باشا باش خصمی یعوب برید سس ایدن بر پهلوان جری در دیو </p>	

کلان ملاحظین دن خصوصاً لیه لعین دوزخ
 میکنند بجد زند دلالنوب و طابور مکسورک
 اشاعه قیوسی طرفندن بکجری عسکری دخی
 یوریش ایدوب طابور سناق دیک او زره
 ایکن طابور مزبورک فتحی زیر برده تقدیرده
 مستور اولغله اینه مشیت مقدراند بینه
 صور مواج ظهور ایدوب مابیند دخی زمان
 مرور ایدوب احشام ایشوب ظلمت شام روز
 روشنی عنبر فام ایتمکین استعینوا بالله واصبروا
 فواسیله عامل اولوب دست کشید و دامن
 چید اولمنش ایدی واکر تقدیر رب قدرده
 طابور مزبورک فتحی مقدر اولیدی ابتدا روم
 ایل قوی یوریش ایدوب بر قاج تعبیه سن الدقلری

مِّنْ دَهْ جَمَلَهٗ سِي قَبْضَهٗ فَجَهٗ كَوْرِي بُوْرِدِي وَاوَّلُ مَحْلَدَهٗ
 شِيرَانِ قِيَالِ مَالِ غَنَائِمَهٗ اِسْتِغَالَ اِيْدُوْبُ غُبَارِ
 اِهْمَالِي عَيْنِ امْهَالِ لَرِيَهٗ اِكْتِمَالِ اِمْتِشْرِ بُوْلُنْدِي لَرِ
 نَدِكُو مَجْهَدِ فِلْسَكِ بَرِ مَرَادَهٗ
 نَصِيْبِ اَوْلَمَزْ مَقْدَرْدَنْ زِيَادَهٗ
 بُوْحَسَهٗ اَخْذُو اَسِيْرًا وَاوْلَانِ كَقَارْدَنْ جَنِكِ
 مَرْبُوْرًا حَوَالِي اِسْتِغْسَارِ اَوْلُنْدَقْدَنْ اَكْرَبِ مِقْدَارِ
 دَخِي جَنِكِ وِبِيْكَارْتِ وَاَقْدَامِ كَارْ زَارْتِ اَوْلِنُوْبِ
 مَالِ غَنَائِمَهٗ مُقَيَّدَا وُلْمَسَهٗ جَمَلَهٗ مَرْطَابُوْرِي اِبْرَغُوْبِ
 طَاغِ وُكْهَسَارَهٗ فِرَارْتِ وَتَرْكِ دَارِ وِدِيَارْتِ اِمْتِزُوْبِ
 اِجَارِ اَيْلِشَلِرِيْدِي لِّلّٰهِ اَلْحَمْدُ كِيْرُوْنَصْرَتِ وُغَيْرَتِ وُغَلْبَهٗ
 وُفُرْصَتِ جُوْرِ اِسْلَامِ طَرْفِيْدَنْ بُوْلُنُوْبِ بُوْقَدْرِ سَخَاظَرِ
 وُيَبْرَاظَرِي وُطُوْبِلِرِي اَلنِّدْقْدَنْ صُكْرُهٗ بَكَهٗ قَرِيْبِ

كُرْدِ فُتُور طَارِي اُولَعَلَه نُوْعًا مَرْبُورَه صُورَتِ اَزِيْتِ وَصُحُوتِ
 كُوْسْتَر مِكَلَه دِلِي غَمَلِيْن • وَدِيْدِيْن مَكِيْن • اُولَمِش
 اِيْدِي خُطَا وَنِدَا رَحْضَر تَلَرِي كَيْفِيْتِ حَالَه وَاَقِفْ
 اُولَدِ قَلَرْنِيْدِيْ مَرْبُور قَنْمَرِي حُضُور سَعَادَتِ تَلَرِيْنَه
 كُوْرُوْدُوْب شَرْفِ يَابُوسِ سَعَادَتِ مَا نُوسَلَرِيْلَه
 مَشْرَفِ اِيْدُوْب رُوْز مَرْبُور دَه اُوْزِي اِيَالِيْنِي صَدَقْ
 بِيُوْر مَشْرَلَر اِيْدِي • اِيْرَنَه سِي كُوْنِ كِه مَاهُ مَرْبُور كِ
 يَكْرِي اُوْجِيْنِي كُوْنِي كِه يَوْمِ الْجُمُعَه دُر كِيُوْر دِلَاوْرَانِ
 شِيْر خِيْكَ جَنَكِ اِيْچُوْنِ اَهْنَكِ اِيْدُوْب كَفَارِ خَاكْسَارِ
 مِيْدَانَه كَلَلَرِيْنَه نَاظِر • وَرَزْمُوْبِيْكَارَه
 حَاضِر كَرِيْكَنْ مَلَا عِيْنِ مَرْبُورِيْنِيْكَ خَوْفِ دُرُوْبِيْ
 اَزَالَه اُولْمَا مَعِيْنِ بَكُوْنِ دَخِي بِيْر دَه اِسْتِيَار دَه حُفِي
 وَكَمِيْنِ اَخْتِفَادَه مَرْبُورِيْ اِيْدِيْلَر • وَفَقِيْمَر دُشْمَنْ دُر

وَمِمَّنْ تَدَّكَارَ اُولَئِن جِيوشِ شَهَامَتِ نِهَادِ يَمِينِ وَيَسَارِ
 اُسْتَوَارِ ۞ وَصَحَارِي وَجَالِ مَالِ مَالِ اُولُوتِ صَا
 اِرَاسْتَهٗ ۞ وَاِلَا يَلِرْ پِرَاسْتَهٗ اُولَمِشِ اِيْدِي كُفَارَهٗ
 پِنَاهِ جُنُودِ اِسْلَامِكْ بُو قَارِي قُولَدَن بُو رِيه جِكَلَرِي
 دَن اَكَا ۞ اُولَغِي بِنِ عَسْكَرِي نِيكْ قَلْبِهٗ بِرَازِي يَادَهٗ
 سُو اَرُكِي بُو قَارِي قَوْلَهٗ جَمْعِ اِمِشِ اِيْدِي اُولِهٗ وَقْتِي
 مَبَارِزَانِ مِيْدَانِ كَارُ زَارَهٗ كِبُرُوبِ وَجِرْحَهٗ
 عَصَهٗ بِي كَارَهٗ اَتِ سُو رُبْ كَا ۞ جَنِكْ تَنَفِكْ ۞ وَكَا ۞
 اَهْنِكْ پَلَنِكْ ۞ اِيْدِرْ كَنِ اَشَاغَهٗ دِلَا وُرْ يَاشَا
 قُولَدَن چَا وُشِ زَادَهٗ لَرِ بِي رَاغِي بُو رِيُوبِ بِرِ خِيْلِي
 يَلِرُ وَا رُوبِ عَظِيمِ جَنِكْ وَجِدَالِ وَحَرْبِ وَقِتَالِ
 وُلُوتُوبِ بَعْدُ وَقْتِ عَصْرِ بَانَصْرَهٗ سِلْدَارِ وَسِيَارِ
 عَسْكَرِي نِيكْ بُو كُرُكْ بِي رَاغِي بُو رِيُوبِ ۞ اَلرِدْ خِي جَنِكْ بُو

ظفر نمود کربله وجود به بود کربن آفات و لبیان دن مصو
 و مامون ایلسون رباعی حق تعالی دولتله انی سرور ایلسون
 دشمینی دینی لند محور و منهور ایلسون
 هرنه مقصودی و ارایسه وین دادارجهان
 چند اسلامیه هر دو انی منصور ایلسون
 سبب سفر نصرت قرینت و باعیت جهاد عزت رهین
 او نذر که بوندن اقدومتیه قرانی اولنگر سعادت نلو
 بادشاه عالمیناه حضرت نرنیک اجداد عظام
 و آباء کرام نرنیک زمان سعادت افزان نرنیدن برو
 منعقد و متعهد اولد و قلری خراج و ویر کولرین
 سال بسال سده سینه سیدن منال لرینه ارسال
 ایصال ایده کلوب بر موجب عهد و پیمان
 امن و امان صاحب قرانیرنده اسود محال و شادان

جِيوشِ جِيوشِ يُوْشِ وَجُوْدِ دَرِ يَآخِرِ وُشِ غَازِ بِلِ سَعَادِ تَلُو
 بِاِدِ شَاهِكِ نَظَرِ اَكْسِي نَاطِرِ لَرِيهَ دُوشِ اَوْلَادِهَ بَسِنْدِ
 هُمَاوِ نَرِيهَ مَظْهَرِ وَنَظَرِ عِنَابِ لَرِيهَ مَنَظَرِ اَوِ لَمَعِنِ
 اَوْلِ اِنْ مَسْرَتِ اَوَانْدَه فَامَتِ لِسَاقِ وَاسْتِحْقَاقِهَ مَنَاسِبِ
 خُلَعَتِ حَلَبِ صَاهَا لِهَ اللهُ تَعَالَى عَنِ التَّعَبِ اِيْلَهَ هِيْ مَنَدِ
 وَاوْلِ مَنَاصِبِ جَلِيْلَه اِيْلَه اِنْ جَمْدِ يُوْرِدِ بِلِ الْحَقِّ مُسَارِ اِلَيْه
 مُصْطَفَى يَاشَا بَيْنِ الْاَعَاظِمِ عَدْلُ وَاِنْصَافِ اِبْلَه شَهْرَه
 اَفَاقِ اَوْلَادِ وِعِنَه عَامَه عَالَمِ اِتْفَاقِ اِتْمِشَلِ يَدِي بُوخُوصَه
 سَعَادَتِلُو بِاِدِ شَاهِ عَدْلِ بِيْشَه وَصَلَابَتِ اَنْدِشَه
 حَضْرَتِلِ بِنِكِ اِنْ نَاذِ وَاَلَامَانَاتِ اِلَى اَهْلِ مَاضُونِ سَعَادَتِ
 مَشُونِهَ مَا صَدَقِ اَوْلَانِ اِحْسَانِي مَرْتَبَه كَرَامَتِدَنْ عَدْلِ
 اَوْلَادِ وِعِنَدَنْ غَيْرِي جِهْوَرِ خَاصِ وِعَوَا مَوْصَدِ اَقْرَبِنِ اِتْمِشَلِ دَنْ
 وَمَسَارِ اِلَيْهِ جَمْلَه اَفْعَالِ بَسِنْدِ بَدَه سِنْدَنْ غَيْرِي اَهْلِ

فَضَّلْتُ كِتَابَ مَعْبُودِكَ اسْتِخْرَاجَ وَاسْتِنَابِطِنَهُ فَأَدْرَكَ وَسَائِرَ
 فَوْنٍ جَزِيهٍ دَهْ مَاهِرٍ أَوْلَادُ غِي طَاهِرٍ اَيْدِي مَاهٍ مَرْبُورٍ
 اِسْتِجَابِي كَوْنِي لَهُ يَوْمَ الْاَحْدَادِ دَرْمَنْزِلِ مَرْبُورِ دَهْ دَسُورِ مَكْرَمِ
 مُشِيرِ مَنَحْمِ وَزِيرِ اِرْطُو نَدَهْرِ قُوْدَانِ حَلِيْلِ بَاشَا
 حَضْرَتِي نَهْرِ طَوْنَه كَمَارِنْدَه كَلُوبِ بَادِشَاهِ عَالَمِيَا
 حَضْرَتِي نَهْرِيكِ شَرَفِ دَسْتِ بُوْسَلْمَه مَشْرِفِ اَوْلُوبِ
 سَالِفِ اَلذِكْرِ اَوْلَانِ اَوْنِ سَكِيْنِ يَارَه قِرَاقِ شَتِيَه لَرِيْنِ
 اَبِكُوْرِ مِقْدَارِي قِرَاقِ بَدِ اَخْلَاقِ اَسِيْرِي كُوْرُوبِ يَإِي
 نَحْتِ فَلَكَ مِقْدَارِ لَرِنْدَه نِكُونَسَارِ اَبَلِكَلَه مَسْتَحْوِ عِيَابِ
 شَهْرِ بَارِي وَمُسُوْجِبِ نَوَازِشِ حَضْرَتِ كِشُوْرِ كَسَايِ
 اَوْلَغِيْنِ عَمِيْرِي اَوْزَرِيْنَه اَبِكِي فَاتِ خَلْعَتِ مَوْرَتِ
 اَلْبَهْتِ كِيْدَرِ لَدِكْدَنْ صُكْرَه عَظِيْمِ طُوْبِ وَفَنْدَكِرِ اَنْدَرُو
 شَهْرِكَلَزِ اَيْدِرِ دَكْدَنْ صُكْرَه مَلَا عِيْنِ مَدَكُوْرِيكِ كِهْسِي

حَالِي أَوْلَمْدَقَلَرِي اَجَلْدَن سَعَادَتَلُو يَادِشَاهِ دِينِ بِنِشَاهِ
 حَضَرَ تَلَرِيكَ جِلَّتِ شَجَاعَتِ أَوْلَانِ صُوفِ حَمِيَّتِ ظُهُورِ
 بَرُورِ يَدُوبِ عَنَابِتِ مَلِكِ نَصِيْبِ وَهَدَايَتِ بِي غَايَتِ
 فِتْحِ لَانِظِيْرِ اَيْلَهُ كُهُ وَهُوَ عَلِيٌّ كُلِّ شَيْءٍ مُّقَدِّمٌ دُرُ
 مَحْضِ اِحْيَايِ مَرَامِ دِينِ مُبِينِ وَامِضَايِ قَوَائِنِ شَرِيْعِ
 مَتِيْنِ اِيْحُوْنِ لِيْهِ لَعِيْنِ دُوْرُخِ مَكِيْنِ اَوْزُرُهُ سَفِيْنِ
 اَيْلِكَ مُرَادِ اَيْلِدِيْلَرِ قِطْعُهُ مُرَادِكُهُ مُرَادِ اَيْدِيْنِيْهِ سَنِ وَبِرْمَرِي
 سَاكِهْ اِيْ شَاهِ وَرِنِ اَفْسَرِ شَاهِنِشَاهِي
 بَهْرَتُهُ مَقْصُودِكِيْهِ اَسْتَهْ سُوْحَضْرَتِ زَنَكِهْ
 دُخِي سَنِ اِسْتَمَدِيْنِ حَاضِرِ يَدْرِوَاللّٰهِي
 اَوَّلِ حِيْنِ مِيْمَتِ قَرِيْبِدُهُ سَعَادَتَلُو يَادِشَاهِ عَالِيْبَاهِ
 حَضَرَ تَلَرِي وَشَاوَرَهُمْ فِي الْاَمْرِ فَرَمَانِيْ اَوْزُرُهُ
 وَزَرَايِ دَوْلَتِ عَلَيْهِ وَوَكَلَايِ سَلْطَنَتِ حَلِيْبَتِهِ

حَضُورِ مُسْتَوْجِبِ السُّرُورِ لِيُنْهَ دَعْوَتِ اَيْدُوبِ اَمْرِ سَفَرِي
 مُشَاوَرَةِ اِبْدِ كُلِّ يَدْنٍ سَعِيْعُوْنَ اَللّٰهُ لَعَالِي بُوَسْفَرِي نَضْرَتِ اَلرَّكْ
 اَتْمَايِ قَوْلِي كِرْدَنِ بَرَسِ دَارِ قَوِي الْاَقْدَارِ اَقْدَامِي اِبِلَه
 دَرَجَهْ حُصُولَه مَوْصُولِ اَوْلَا سِي مَا مَوْلِدِ رَدِي بِرِجْلَه سِي مُنْعَمِ
 اِفْدَامِ وَاَهْتِمَامِ اِبْدِ بِلَرَسِ يَنْتِ خَيْرِ اَمْنِيَّتِ وَهَمِيَّتِ
 سَعْدِ مَنْقَبِلِ يَدْنِ رَجُوعِ اَتْمِيُوْبِ بِيُوْرِدِ بِلَرَكْهُ فَرَمَانِ
 عَظِيْمِ اَلنَّسَانِ قُلُوبِ سِيْرِ وَاِي الْاَرْضِ مَوْجِبِيَهْ جَوَابِ وَاِي
 اَطْرَافِي سِيْرِ اَنْ اَيْدِ مَلِكْهُ وَسِيْلَهْ عَجَابِ بِيَسِيَانِ هُ ظَفَرِ
 وَمُشَاهَدَهْ مُجَاهَدَهْ اِبِلَهْ حُصُولِ بَحَارَتِ فِي سُبْحَانِ وَصُوْرِ
 مَيْتِسْ اَوْلُورَسِ شَمْسِيْنَ نَا بِيَعُوْلَهْ غَلَا فَيَدْنِ طَشْرِ
 جَبِيَهْ مَعْرَكَهْ مَرْدِ اَنْدَهْ يُوْرَا غَرْتِي وَوَقْلِي
 نَا طَرِيْقِ سِيْرِ دَهْ فَرَقِي قَلِيَهْ نَفْسِ عِبَارَاتِ زَبَانِي صَحِيْحِ
 عَدَمْدَنِ صَفْحَهْ وَجُودَهْ كُوْرْمَرِ اَسْمَانِ كَدِ اِبَا مَعْرُكْ

مِنْهُمْ بُوَسْفِ خَيْرِ خَاتِمِكَ اخْتِامِنَهُ مَشْرُوطٌ دَرِ دِيوِ
 بِيورِ مِشَلِزِ اَيْدِي قَرْمَانِ وَاجِبِ الْاِذْعَانِ لَرِي اَوْزَرِ
 هَمَانِ سَاعَتِ اطْرَافِ مَالِكِ عُمَانِيْدَهْ اَوْلَانِ مِيرِ مِيرِ
 عَالِيْشَانِ وَاکْكَافِ قَلْبِ وَحَاقَانِيْدَهْ اَوْلَانِ اَمْرُو
 حَكَوْ قَوِيْ الْاَرَكَانِ جَاوْشَانِ دِيوَانِ عَلِيْتِيْنِ اَيْلَهْ
 اَحْكَوْ وَاجِبَةُ الْاِحْتِرَامِ كُوْنْدَرِ مِشَلِزِ اَيْدِي كِهْ حَاضِرُو
 مَهْتَا اَوْلُوْبُ نُوْرُو زِسْطَايِيْدَهْ اَرْدُوِي هَمِيْنِي
 نَصْرَتِ مَقْرُونِ وَجُوْدِ ظَفْرِ نُوْمُوْدِ سَعَادَتِ
 مَرْهُوْنِ نَبِيْهِ مَلَا فِي اَوْلَا لَنْ سُوْلَدِ مَلِكِهْ سُلْطَانِ
 بَهَارِ وَحَاقَانِ مَرْغِ زَارِ وِلَايَتِ سَبْزِهْ زَا رَهْ وَاَلِي
 وَشَهْرِ بَارِ اَوْلَدِي عَسَا كِرَا زَهَارِ وَبِيْرَهْ دَارَانِ
 اَشْجَارِ عِلْمِ سِرُوْكَ نِيْشِيْلِ سَجَا قَلْبِي وَصَحْنِ
 سَبْزِهْ زَانِ وَفَلَا عِ كُوْمِ سَارَهْ دِكْدِيْلَرْ بَهَادِرَانِ

مَانَدِي بَرَسْمَنْدِ زَمَانِ سُرْعَتِه سُوَارِ اَوْلَدِ وِعِي حِينِ دَه
 كُوِسِ رَحَلَتِ اَوْرُ لُوبِ وَصُورِ نَائِي غَرَمَتِ اَوْرُ لُوبِ طَانَ
 جِيخِ اَبُو سِي صَدَا بِلَه دُو لُوبِ اَفَا قِ جِهَانِي طُو تَدِي
 اِفْتَابِ عَالَمَاتِ كِي زَرِينِ سِي عَمَلِكِ وَ قَسَمِ بِي كَرِ
 زَابِتِ لَرِكِ اَوْجِي اَوْجِ اَسْمَانِ بَرِنِيهِ عُرُوجِ اِي دُوبِ
 سِي پَاهِ كُو اِكْبِ عَدُدِ وَ عَسَا كِر كَرِ دُونَ مَا تَرِ مَلَا تِكِ
 مَدَدِ سُو قَا فَلَغِ دُو لُوبِ چَارِ سُوِي شَهْرِ اِسْتَبُولِ جُو سُرِ
 خُرُوشَلَه بِرِ اَو لُوبِ اَوْجِه كِيدَنِ چَاوشِ وَسِيَا وُلَلَرِكِ
 طُورْمَه بُو رِي بِه صَا وُلَلَرِي اَوَا زَه سِي دَرُو اَن فَلَكَ اَلَا
 بِيوَسْتَه اَوْلَدِي غُبَارِ سَمِ سَمَنْدِ عَالَمِ نُوْرِ دِجْدِي اِنِ
 جُو شَنِ بُو شَدَنِ چَشْمِ مِهِي خِيْمِ وَ رُوِي سِي بِرِ تِيْمِ
 اَو لُوبِ اِنِ سُو جَانِ دَه بُو بَسْتَه اَوْلَدِي
 رُو زِ رُو شَنِ بِي شَدَا زَكْرَه اَسِبِ بِي زَكْرَه

اَزْدِرَاقَادَه زَكُوهُ
 بِاللَامِ وَهَيْبَتٍ وَعَظَمَتٍ
 اَلْحَمْدُ سَمَى اَحْوَالِ زَمَانِ
 وَبَيَانِ زَمِيْنٍ مُنْزَلِ زَلِّ
 وَتُوْبٍ اَوْطَاقِ نَهْ طَاقِ كُرْدُوْنِ سَا لِرِي سَنَهْ ثَلَثِيْنِ
 وَالتَّجْمَادِي الْاٰخِرُ نَكِّ بَدِيْحِي كُوْنِي مَحْمِيَهْ اِسْتَبُوْلِدِ اِرْتِسَالِ
 شَرْهْ دَاوُدِ بَا شَا نَا مَ مُنْزِلِهْ فُوْرِي لُوْبِ جَنَابِ سَعَادَتِلِي
 دَخِي دَوْلَتِ وَقَبَالِ وَسَعَادَتِ وَاَجْلَالِ اَيْلِهْ مِيَانِ اَنْجَمِ
 نِيْرِ اعْظَمِ مِيْنَالِ بَرْجِ شَرْهْ نَزُوْلِ بُوْرْدُوْدِنِ بَعْدَهْ
 اَيْسَا كِرِفِرَاوَانِ عُمَانِ بِي بَا يَانِ بُيِ تُوْجِ مَوْجِ وَفَطْرَتِ
 بَارَانِ اَنْجَمِ اَسْمَانِ كِي جِيُوْشِ دَرِ بَا خُرُوْشِ زِيْنِ بُوْشِ
 فَوْجِ كَلْمَهْ بَسْلَدِيْلِ سَعَادَتِلُوْ بَا دِشَاهْ عَلِيْنَا
 حَضْرَتِلِي دَخِي جَنَابِ اِيْزِدْمِتْعَالِ تَعَاَجَلِ عَنِ الشَّيْبِهْ وَ
 وَالتَّيْمَالِ تَقْدَسَتْ اَسْمَاوُهْ وَتَتَابَعَتْ لِعَمَاوَهْ
 حَضْرَتِلِي نِيْلِ عُلُوْعِيَايَتِ بِي هَمْمَا وَتُوْرَافَتْ فَوْجِ

بَخْشَا رَبِّهِ تَوَكَّلْ وَ
 طَانُ الْاَبْنِيَا
 وَهُوَ مَانَ الْاَصْفِيَانُدُ
 لَمَنْبِه نَوْسَاؤُ
 اِسْتِنَادُ وَوَجْهَارِ بَارِ الْبَرُّرُ وَصَحَابَهُ بَرَزْ كَوَارُ
 حَضْرَتِكَ اِرْوَا حِ مَقْدَسَه لَرَبِّي بِيْتُو حُو كُرُوهُ اَوْلِيَاءُ اللّٰه
 وَاَلَيْتُ اَنْبِيَاءُ هَلْ هُمْ طَفْرُ قَرِيْبِي رَهْمَتَا اَيْدُو ب
 مَحْضُ نَهْيِدِ شَعَابِرِ اِسْلَامِ سَعَادَتِ اِنْجَامُ وَتَشْبِيْدِي
 مُبِيْنِ سَيِّدِ الْاَنَا مَرْه وَاْتَدْمِيْرُ كُفْرَا رُدُو زَحْمَقَا رُ
 وَتَغْزِيْرُ فِجَارِ دُشْمَنِ اِسْلَامِ اَبِيُوْنِ مَجَاهِدَانِ كَوَاكِبِ شَمَا
 شَرِيَا اِنْتِظَامُ وَمُبَارِزَانِ حُسَامِ اِحْتِشَامُ وَمَرْجُ
 اِنْتِقَامُ وَسَائِرُ وُزُرَا وُ مِيْرِ مِيْرَانِ وَاصْحَابِ مَنَا
 دِيُوَانِ عَلِيْبِنِ اَشِيْبَانِ وَخَاصَّةُ جَنَابِ سَعَادَتِ لَرَبِّي
 خَوَاجَه فَضِيْلِكَ شِعَارِ لَرِي وَشَيْخِ الْاِسْلَامِ شَرِيْفِ
 دَنَارِ لَرِي وَوَالِيِ بُلُوْكَ اَغَا لَرِي وَوَيْكِيْمِيْرِ اَغَا سِي سَايِرِ

طَوَائِفِ سِپَاهِ وَيَكْجَرِيَانِ وَچَاشَنِكِرَانِ وَمُتَفَرِّقَةِ كَانِ
 وَچَاوَشَانِ وَطُوچِيَانِ وَجَبَه جِيَانِ وَبِالْجَمَلِه بَرِدَانِ
 بِنَكِه وَبِيكَلْدَن بُوژ سِكِه وَارَنْجِه عُلُوفِه وَبِنِمَارُوزِ عَامَتِه
 مَتَصَرَفَاوُلَانِ عَسْكَرِي شِمَارِ وَخُجُودِ نَصْرَتِ
 نُوْدِيْمِيْنِ وَبِسَارِ بِلَه سَنَه مَرْبُورَه جَمَازِي الْاِخْرَسِيْنِكِ
 اَوْنِ الْمَسْجِحِي كُونِدَه دَارِ السَّلْطَنَةِ الْعَلِيَّه مَحْمِيَه
 قُسْطَنْطِيْنِيَه دَنْ قَالِقُوبِ دَاوُدِ پَاشَانَا مَمْنُزِلَه نَزْوَلِ
 اَيْلِسْتَرِيْدِي چُون خُدَاوَنْدِ كَارِ جَلِيْلِ الْاَقْفِدَارِ
 حَضْرَتْلَرِي دَوْلَتِ وَاقْبَالِ وَسَعَادَتِ اَجْلَالِ اَيْلَه
 مَمْنُزِلِ مَرْبُورَه نَزْوَلِ اَبْدِيْلِيْنِ مَهْمُودِ بَارْدَنْ عَسَاكِرِي
 شِمَارِ قَطْرَاتِ امْطَارِ بِي جَابِجَا جَمْعِ اَوْلُوبِ سِيْبِلِ
 كُوْنَسَارِ وَارِ عَسْكَرِ دَرْ بَايِ شَهْرِ بَارِي بِي مَلَاصِيْقِ
 وَهَر طَرَفِ دَنْ لَشْكَرِ ظَهْرِ بَكِرِي كِرَانِ اِنْجَمِ اسْمَانِ

او چینی کونی که یوم التبت در سعادت نوریاد شاه
 فریدون غلام و طفر اعلام و حضر نوریاد و
 اقبال و سعادت و اجلال ایله برغوس نام قضیه
 نزول ایدوب ایرنه سی یوم الاحد ده او توراق فرمان
 اولندوده سلطان بحر و بر و حاقان خشک و تر
 حضر نرنیک طبع شاهین هاشکار لری صید و شکان
 مایل اولغله یوم فروردیه آسمان منک نیر اعظمی
 دار السعاده اغاسی سلیمان اغا حضر نوری و
 شجاعت پیشه و صلابت اندیشه صدر اعظم حسین
 پاشا ایله معاصرعت و رفازده کاور فلکدن نشانه
 بر سمند باد یا و براسب جهان پیمایه سوار اولوب
 خورشید جهاناب مانندی دشت و صحرا ده عرض جمال
 ایله گده سنک خان ایر تو حسندن لعل بدخشان کبی

نَزُولِ الْيَدِ كَدَّةً ۞ جَنُودِ ظَفَرِ رِيسَاوٍ ۞ وَشَكَرِ بِلَيْتِكَ
 اِنْتِقَامِ اَعْلَامِ نَصْرَتِ اَبْحَامِ ۞ وَجِيَامِ كَرْدُونَ قِيَامِ
 رَبِّلَهُ قَوْلُو قَوْلَرِي ۞ وَيَوْلُو بُولُورِجِه قَرُونُوبِ اَرَامِشَلِرِيدِ
 بَعْدَهُ سَعَادَتِ لَوْخُدَاوُنْدِكَا رِنِيكُو كَارِ حَضَرِ تَلَرِيكَ
 فَرَمَانِ قَدَرِ تَوَانَلَرِي شُو بِلَه وَارِدِ اَوْلَدِيكِه طَوَايِفِ
 يَكْجَرِيَانِ لِه زُمَرِه جَابِكُ وَجَا لَاكُ وَشَنَكِ ۞ وَمَا هَرَانِ
 جَنِكِ تَفَنِكِ بِلَيْتِكَ اَهْنَكُدُرُ ۞ بَرْمِيدَانِه نِشَانِ وَضَعِ
 اَوْلُوبِ قَوَاعِدِ تَفَنِكِ اِنْدَا زِي ۞ وَلَوَا زِمِ دُشْمَنِ كَدَارِنْدِه
 عَرَضِ هَمَنِ اَيْلِبِه لِي ۞ فَرَمَانِ خُدَاوُنْدِكَا دَاوُزِرِه رُخْه
 نَامِ نَهْرِ عَظِيمِكِ اَوْتِه بَقَه سِنْدِه نِشَانِ لِي دِي كِلُوبِ
 يَكْجَرِيَانِ اَغَا سِي ۞ وَطُورِنِه جِي بَاشِي ۞ وَاَوْدِه بَاشِي لَرَا بِلَه
 جَمِيعَا يَكْجَرِيَانِ جَمْعِ اَوْلُوبِ ۞ مَصَافِ كُوَهِ قَاقِ كِي صَافِ
 اِنْدَز صَافِ دِي زِي لُوبِ ۞ اَوْلِ مَرْدَانِ رَزْمِ بَرْدَا زِي ۞ وَ

دلبرانِ عدوگدازه تفکر اندر وب نشان اور در مشل
 ایدی ● اول کون و لوله تفکر کن عالی تنک و قعر
 جرد هتکی بنک ایشلریدی مت
 شود کلو و لوله و بر دی ساس چرخ و الایه
 صد اسین ایشدن دیدی قیامت نشان در بو
 اول کون نشان اوران بکچریان اعطاف علیه وافر
 و الطاف جلیده متکاشن به مظهر دوشوب بجد سیم
 نسی و د و لبند و کان و قود فر و ان احسان
 اولندی ● فی الحقیقه مراد نشان بهانه ایدی ● اول
 سبیله بدل اولندی کذلک طویچیلر دخی روین ن
 ارد ما پیکر قامت طوی طعه گوین ایله نشان
 وروب سعادت لو خداوند کار حضرت لری این رزم
 بیکاری مشاهده بیور مشل در ● ربان

سُبْحِي أَوْلَانُ عَيْدِ الْكُرْبِ بِمِثْلِكَ حَاجِي كِي دِيمِكْلَه مَعْرُ
 مُقَدَّمَا لِيَه لَعِينِ دُوزَخِ مَكِينِكْ أَوْضَاعُ وَاطْوَارُ
 وَنَيْتِ بَدَكْرِ دَارِ نَدْنِ خَبَرِ لُزْ وَدَلَلِ الْبَعْجُونِ اِبْجِرْ وَسَحْدِ
 كُونْدَرِ لَشْرِ اَيْدِي ۞ اَوْلِ مِيرِ دَلِيرِ دُشْمَنِ كِيرِ دَخِي
 حِذْمَتِ شَهْرِ يَارِ بَدَه دَامَنِ دَرْمِيَانِ اَيْدِوْبِ ۞
 سَبِيلِ زَوَانِ بِي بُوِيَانِ اَوْلُوبِ اَوْزُرِنْدَه اَوْلَانِ
 دِلَاوَرَانِ وَبِهَادِرَانِ اَيْلَه اِبْجِرْ وَسَحْدَه كِيرِوْبِ ۞
 عِنَايَتِ اَيْلِي ۞ وَدَوْلَتِ يَادِشْكَاهِي ۞ اَيْلَه لُفَارِ
 خَاكِي سَارِ دَنْ بَرَارِ دَلَلَرِ كُونْدَرِ مَكْلَه سَعَادِ تَلِي ۞
 يَادِشْكَاهِ دَخِي اَحْوَالِ دُشْمَنِ بَدَلِرِ دَارِ دَنْ خَبَرِ دَارِ
 اَوْلُوبِ مِيرِ مَوْحِي اَلْبَهَه اَمْرِ شَرِيفِ اَصْدَارِ اَيْدِ بِلَرِكِه
 شِمْدَنِ صُكْرَه لِيَه لَعِينِ دُوزَخِ مَكِينِ وَلا بِي اِبْجِه
 اَقِينِ اَيْلِيَه ۞ وَوَزِيرِ اعْظَمِ وَدُسُورِ اَكْرَمِ حَسِينِ

پاشانك بر فاج برار و كار گذار ادملى تفقد احوال
 دشمن بد امال و فحصى احوال قبال بر كشته حال
 ايجون ارسال اولمشلر بدي انلر دخی اول حين مینت
 قریبه بر فاج زنده دللر لوند رمشلر ایدی بعده
 منزل مزبور دن دخی رحلت اولوب قونه كوجه و
 بیوی بیچه اون ایکی کون قوناق ایدوب سنه مزبوره شعبان
 المعظمنك طفوزنجی کونیکه بوم الشاد در بر وقت
 مبارکده خداوند کار دار و دیار حاضر لمی عساکر
 بشمار و جنود ابرار ایله دونه نام منزل له نزول
 ایشلر بیدی منزل مزبوره نزول ایلد کلرند و ز اعظم
 حسین پاشا حاضر لر نیک دلی باشسی طور مش نام
 دلاور دور میوب بر فاج یار و یاور لر ایله سرحد
 کفار خا کساره ایلغار ایدوب و اروب کفارک

ایدی و فقر اور غایبانه و رایج خالق البراباد ر ظلمه
 ظلمدن حفظ و حراست و حال دگر گزونیست که مرمت و
 شفقت و نتیجه رضای الهی و مراسم عدالت پناهی
 اولدوغی مرات ضمیر عدالت نالرنده چهره گشا اولون
 مسکن مساکین غربا و ملکن اما کر فتنه سواهل
 فرادن مرور و عبور ایدن عسکر منصور و وجود موفور
 خلاف شرع و قانون و معایر امره مایون ادا و
 اعلا و بای و توانابه علی الخصوص شخص ضعیف
 و مرد بیخیزه ظلم و تعدی و جور و نازی
 ایوب مرکز انام دولت ابد مقرون و هنکاو
 سعادت معدلت مشحوننده اسوده حال و مرفه
 البال اولالرشوبلیکه ظلم و غدر را عابا و بر اید
 فضولی بر شئی النمش اولانحکه حقلرندن کنوب

جزا و سزا لرین و پرده لر دبو فرمان شیر فیلی صادر
 اولغین بو خصوص ایچون اطراف و اکناهه ادملن
 کوندر لکدن صکره اوتیه سی کون یا بلا جابری نام
 منزل له نزول و کمنش ایدی و وزیر اعظم حضر نری
 بو زمقداری دم ایله خفیة فالقوب ایفار ایدوب
 کبر و فوناق که اوزون علی جابری دیکله معروض قدر
 وارد فلر نده فرمان قدر توان حاقانی و امر جن بان
 سلطانیه به مغایر وضع ارتکاب ایلن اشترا به
 موجب عبرت و سب نصحت ایچون بر قاجنه
 محکم ضرب ولت ایدوب بر پنجه سنک دخی بو یونلرین
 اوروب فرمان خداوند کاری اجرا ایلدیلر بعد
 منزل من بوردن دخی رحلت ایدوب بسنجی کونده که
 ماه فرورد کیم یکنی کونی یوم الاثنین در محفل

حِسْرًا وَلَا نَإِسْبَاحِي نَامَ مَنَزِلَهُ نَزُولًا وَلِنُوبٍ لَكِنْ حِسْبِ
 مَن بُوْر هُوَزْدَرْجَهٗ اِمَامٍ وَاخْتِاَمٍ اِيْرَمِشِ اِيْدِي
 اَوْلِ جِيْنِ فَنُوْحِ فَرِيْنِ دَهٗ سَعَادَتُوْ يَادِشَا هِجْمِ جَاهِ
 حَضْرَتَلَرِي طُوْنَهٗ صُوْنِيْكَ اَوْ تَهٗ طَرَفِيْ كِهٖ بُغْدَانِ
 بِقَهٗ سِيْدِ رُجْمِكِ مَرَادِ شَرِيْفَلَرِي اَوْلَغِيْنِ بَرِ بَلِيْغَرَادِ
 شَيْقَهٗ سِيْنَهٗ سُوَارِ اَوْلُوْبِ ۞ بِرِ قَاجِ دَفْعَهٗ اَوْ تَهٗ
 بِقَا يَهٗ كُجُوْبِ كَلْدِ كَلَرِنْدَهٗ صُكْرَهٗ اَوْ طَاقِ كَرْدُوْنِ طَاقِلَرِ
 بِرِ بِيْ دِيْخِي حِسْبِيْنِ مَن بُوْر اَوْ زَرِيْنَهٗ قُوْرُوْبِ كُوْنْدَزَلَرِ
 اَنْدَهٗ اَرَامِ وِقِيَامِ ۞ وَكِيْجَهٗ لَرْدَهٗ اَوْلِ بَرِ جِيْتِ فَلَكَ فَرَسَا
 لَرِ كِهٖ جَانِ نَنِ بِيْ قَلْبِ عَسْكَرِ فُوْر مَا تَرْدَهٗ وُطْنِ طُوْمِشِ
 اِيْدِي ۞ اَنْدَهٗ نُوْمِ وِنِيَامِ اِيْدِر لَرْدِي ۞ وَذِكْرِ اَوْلَانِ
 جِيْتِ هَمَا يُوْنُكِ اِيْجِيْدَهٗ عِيْوَهٗ يُوْسْتَهٗ بِرِ كُوْهٖ بِرِ
 شُكُوْهٖ وَاقِعِ اَوْلِشِ اِيْدِي كِهٖ كُوْهٖ تَافِ يَانْدَهٗ خِرْمَلِ

حَقِيرٌ • وَجَبَلَ الْبُرْزُقِنْدَهُ جَوْزِ صَغِيرٍ اَيْدِي اَوَّلِ كُوهِ
 وَالْاَلَاكَ فَوْقِنْدَهُ بِرَقَصِهِ بِالْاَلَا • وَاَوَّلُ فَصْحِهِ نَادِي رَاةُ
 الْعَصْرِ اِيحْمُرُ بِرَحْتِ رَعْنَا • فَوُرْمِشِ اَيْدِي كِهْ بِبَشْمِ
 فَلَكِ نَظِيرِينَ • وَوَدِيدَهُ مَلِكُ عَدِيلِينَ كُوْرْمِشِ اَيْدِي •
 اَوَّلُ نَحْتِ رَعْنَا اَوْزَرَهُ جُلُوسِ اَيْدُوبِ كُونِ لَبِي هَرَجَانِيهِ
 نَظَرِ اَنْدَازِ • وَسِرُّو كِبِي هَرَطْرَفَه كَرْدَنِ اَفْرَازِ •
 اَوْكُوبِ اِجْمَاعِ عَسَاكِرِ دُشْمَنِ بِيكَاَرِ • وَاَتْمَامِ حَيْسِ
 كَرْدُونِ طَاقِ اُسْتَوَارَه نَاطِرِ مَتَرِ قَبْلِ بِيكَنِ • نَاكَاهِ
 اَوْزِي مُحَافِظَه سِنْدَه اَوْلَانِ حُسَيْنِ پَاشَا طَرْفِيْدَنِ
 بِشِيرِ سَعَادَتِ بَنَشِيرِ • بِرِ تَاجِ نَفْرَادِ مَلِكِ كَلُوبِ شُوْلِيَه
 اَبْشَارِ وَاَسْعَارِ اَبْدِ بِلُرْ كِه فِرَاقِ بَدِ اَخْلَاقِ • اَوْزِي
 جَانِبِ لَرْنَدِ اَوْلَانِ فَصَبَاتِ وَفَرَايِ نَهَبِ وَغَارَتِ
 وَحَرَمِ وَخَسَارَتِ اَبْلِكِ اِيحْيُونَ اَوْنِ سَكْنِ يَارَه

بَرَّانِ وَزَمَانِ كُذْرَانِ اِنْمَزِيدِكِه اَطْرَافِ جَوَابِدِنِ
 كُفَّارِ دُورِخِ قَرَارِكِ بَاشُ وِدِي بِبَایِ نَحْتِ
 فَلَکِ مِقْدَارِ وَاوَرَنِكِ نَه رَوَاقِ عَدَالَتِ شِعَارِ
 لَیْسَه دَلْفَكَارُ وُنْکُونَسَارُ کُوزَلْمِيَه اِيْدِي وُوبُ
 خَبَرِ مَسْرَتِ اَشْرِكِ عَقْبِنِدِه كِه مَاهُ مَرِ بُوْرُكِ بِكْرِي
 اَلتَّسْبِيْحِي كُونِي كِه يَوْمِ الْجُمُعَاتِ وُزِيرِي عَدِيلِ
 قُودَانِ حَلِيلِ يَاشَا طَرْفِنِ دَخِي مَكْتُوبِلَرِ اِبْلَه
 اَدَمَلَرِ كَلُوبِ قَرَه دَكُز بُو غَا زِنْدَه بَش بَارَه قَزَاقِ
 شَقِيَه كُرْبَنِي اَلُوبِ بِنَا يَه اللهُ تَعَالَى اِيچِنْدَه اُولَانِ
 مَلَا عَيْنِي كِرْدَابِ بِيغِ زَهْرَابِ اِبْلَه غُرُقِ شَمَشِي
 اَشْتَبَارِ اِبْلَه نَارِ عَدَمَه حَرَقِ اَيْلِدِ وُكَلَرِي بَشِيرِ
 اَيْلِسَلَرِي عَدُوِي دِيْنِ اَسْلَایِ خُدَا غُرُقِ بِلَا
 اَلسُّونُ هَا جُوْدِ شَهْرِ بَارِنِيكِ قَلْبِنِ بَرِضِيَا السُّونُ

بر ز بر حضور خداوند کار او کیدن گذراست دور یلوب
 دوام دولت یادشاهی و قبا و حشمت شهنشاهی
 ادعیه سنه مداوم اولمشیدی
 زهی انعام و احسان خداوند گرام بخشا
 قولی جلدی بیدی دریا انک احسانه حفا
 اوج کوز مطلع نلق با مدن مقطع شفق شامه دکن
 وزیرای عظام و وکلای گرام و دفتر داران ذوی
 الاحترام و سایر کتاب عطار دافلام سایه بان
 فلک فرسا و جت زر نگار گردون اسما تختنده
 او تور و بکیری طایفه سی بر را بکیش کلوب انعام و احسا
 نلربن الوب و سعادت لو بادشاه فریدون علام و
 شهنشاه ظفر علام و حضر نلری چون مقدما حسین
 پاشای بلند جای و اصف رای و حضر نلری عار لیه

خَدَاوَنِدَكَ رَحَضَ نَكْرِي بِرِ قَاجِ طَوْبٍ إِلَيْهِ قَتَمِرِي وَ
 حُسَيْنِ بَأْسَانِي أَرْسَالَ الْبِشَلْرِ بَدِي مَذْكَورُ لَوْ دَخِي وَارُوبُ
 رُوزِ مَرْبُورِدِهِ بَلَقَهُ مِنْ بُورِي مُحَاصِرِ اَيْدُوبِ جَوَائِبِ
 أَرْبَعَهُ سِنْدُهُ طَوِيلُ قُورُوبِ وَارُوشِنِ أَحْرَاقِ بِالِتَّارِ
 اَيْدُوبِ جَمِيعِ طَوَارِكُ رُتْنِ وَاسْبَابِ وَارِزَا قَلْبِ رِي نَهَبِ وَ
 غَارَتِ اَيْدُوبِ بِرِ مَرْتَبَةِ مَالِ غَنَائِمِ الْمِشَلْرِ دُرُكِهِ
 قَابِلِ بَعِيثِ دَكَلْدَرِ أَحْسَامِ اَيْرِ شَمِكِ كَلِهِ كِرُورِ دُويِ
 مُمَايُونَهُ عَوَدَتِ اِبْلِشَلْرِ بَدِيكِهِ وَوَقْدُوهُ الْخَوَاصِ وَ
 الْمُقْرِبِينَ عَمَدَةُ اصْحَابِ الْعِزِّ وَالتَّمَكِينِ مُعْتَمَدُ
 الْمُلُوكِ وَالتَّسْلَطِينَ اَنْبِيَا حَضْرَةِ الْعِلْمِ السُّلْطَانِيهِ
 جَلِيسِ الدَّوْلَةِ السِّنِّيَةِ الْحَاقَانِيَةِ صَاحِبِ التَّدْبِيرِ
 وَالْفِرَاسَةِ مَالِكِ الْعَقْلِ وَالْكِاسَةِ دَارِ السَّعَادَةِ
 اَنَا سَيِّ سُلَيْمَانَ اَغَا حَضْرَةِ نَكْرِيكِهِ بَاعِثِ مَظَاهِرِ اللُّطْفِ

دِرْكَوونُ وِجْرِكُونُ وَمَعْبُونُ ۞ اُولُقْ مُقَرَّرْدُرُ وَعَسَا كِرِ
 فِرَاوَانُ ۞ وَجُوْدِي بِيَا نَ ۞ اِيْلَهْ يَا دِشَاهِ دِيْنِ اِسْلَامِ
 جَوَابِ وَاَطْرَ فُرِي اِحَا طَهْ وِمَحَا صِرْ اِنْسِ اُولَا كِرْ حَا
 رَايْ صَايِبْ بِيْسِ ۞ وَفِكْرِنَا قِبْ عَا قِبْتِ اَنْدِيْسِ ۞ اَوْلَدْ كِهْ
 عِلَا جِ وَاِقِعَهْ بِيْسِ اَزْ وُقُوعِ بَا يْدِكِرْدِ ۞ مَضْمُونِ اَوْزَرَهْ
 بَقِيَّتَهْ اَلْتِيُوْفَمِنْ دِخِيْ عِلْفِ بِنِجْ وُطْعَمَهْ شِمَشِيْرِ بِي ۞
 دِرْبِنِجْ اَوْلَمِدِيْنِ نَدَارِكْ خَلَا صِ جَانِ ۞ وَاَمْدَا وَايِ مَرِضِ
 جَانِ اَمْرِنْدِ دَقِيْقَهْ فَوْتِ اَيْبِهْ وُزْ ۞ فِي الْحَقِيْقَهْ قَاعِدَهْ
 مُسْتَحْسَنَهْ خَا قَانِي ۞ وَشِيْهْ مَرِضِيَّتَهْ اَلْ عُسْمَانِي ۞
 قَجَانِي فُوْمُقْ وُزْبُونِي اَوْلَدْ رُمَكْ اَوْلِيُوْبْ بِلَا كِهْ
 اِسْتِيْمَانِ وَاِسْتِخْلَا صِ اَلنِّمَاسِ اِيْدِنَلَرْ اَنْوَا عِ نُوَا زِشِ
 خُسْرُوَانِي ۞ وَاَصْنَافِ اَرَا مِشِ خَا قَانِي ۞ لِرِي اِيْلَهْ مَعْرُزُو
 مُشْرِفْ اَوْلُقْ مُقَرَّرْدُرُ دِيُوَا زْتَهْ سِي كُوْنِ كِهْ مَا هِ مَرْبُوْرُ

وَعَنْبَةٌ عَلَيْهِ خَاقَانِ لِرَبِّهِ أَرْسَالَ إِيدُجِيَه دَكِينِ
 مُقَرَّبِ وَمُعْتَبَرِ أَدْمَلَرِنْدَنْ بَرِ قَاجِ بَلَلُو وَبَاشَلُو كَافِر لَرِي
 رَهْنِ طَرَفِيَه وَبِرْدُ كَلَرِنْدَنْ صُنْكَه مَاهِ مَرْبُورِكِ بَكْرِي
 أَوْجِي كُونِي لَهُ يَوْمِ الْأَحَدِ دَرْدُولْتِ وَأَقْبَالَ هُو سَعَادَتِ
 أَجْلَالِ إِيْلَه مَحَلِّ مَرْبُورِدَنْ رَحَلَتْ إِيْدُوبِ تَحْتِ فَتْرُحِ
 بَخْتَلَرِي صَوْبِه عَطْفِ عِنَانِ يُوْرُبِ حَقِيْقَتِ حَالِ
 وَكَيْفِيَّتِ مَالِ فِكْرِ دَقِيْقِ إِيْلَه تَدَقِيْقِ أَوْلَسِه بُوْفُوْحَاتِ
 ظَفَرِ أَجْنَامِ مَفَاخِرِ إِسْلَامِ بَرِ تَارِيْحَه طَهْوَرَه كَلْدُوْكِ
 مَفْرَزْدَرِ خُصُوْصَاجَتِ مَكَانِ فِرْدَوْسِ أَشِيَانِ
 مَرْجُومِ وَمَغْفُورَه سُلْطَانِ سُلَيْمَانَ خَانَ
 عَلَيْهِ الرِّحْمَه وَالْفُرْجَانِ حَضْرَتِ لَرِيكِه فَارُحِ هَفْتِ
 أَقْلِيْمِ أَوْلُوبِ دَبْدَه كُوسِ وَهَيْبَتِي رُبْعِ مَسْكُونَه
 وَلَوْلَه وَطَنْطَنَه فَرُوشُوْكَتِي هَفْتِ إِيْلَه زَلْزَلَه

